

Peter Hoepfener

**[Diaskepse thiks Agnisma Decimumsextum, De Virtute Morali Imperfecta In
Genere: Deq[ue] Continentia Et Tolerantia eiusdem speciebus in specie, De
Virtute Heroica, & tandem De Verecundia ...]**

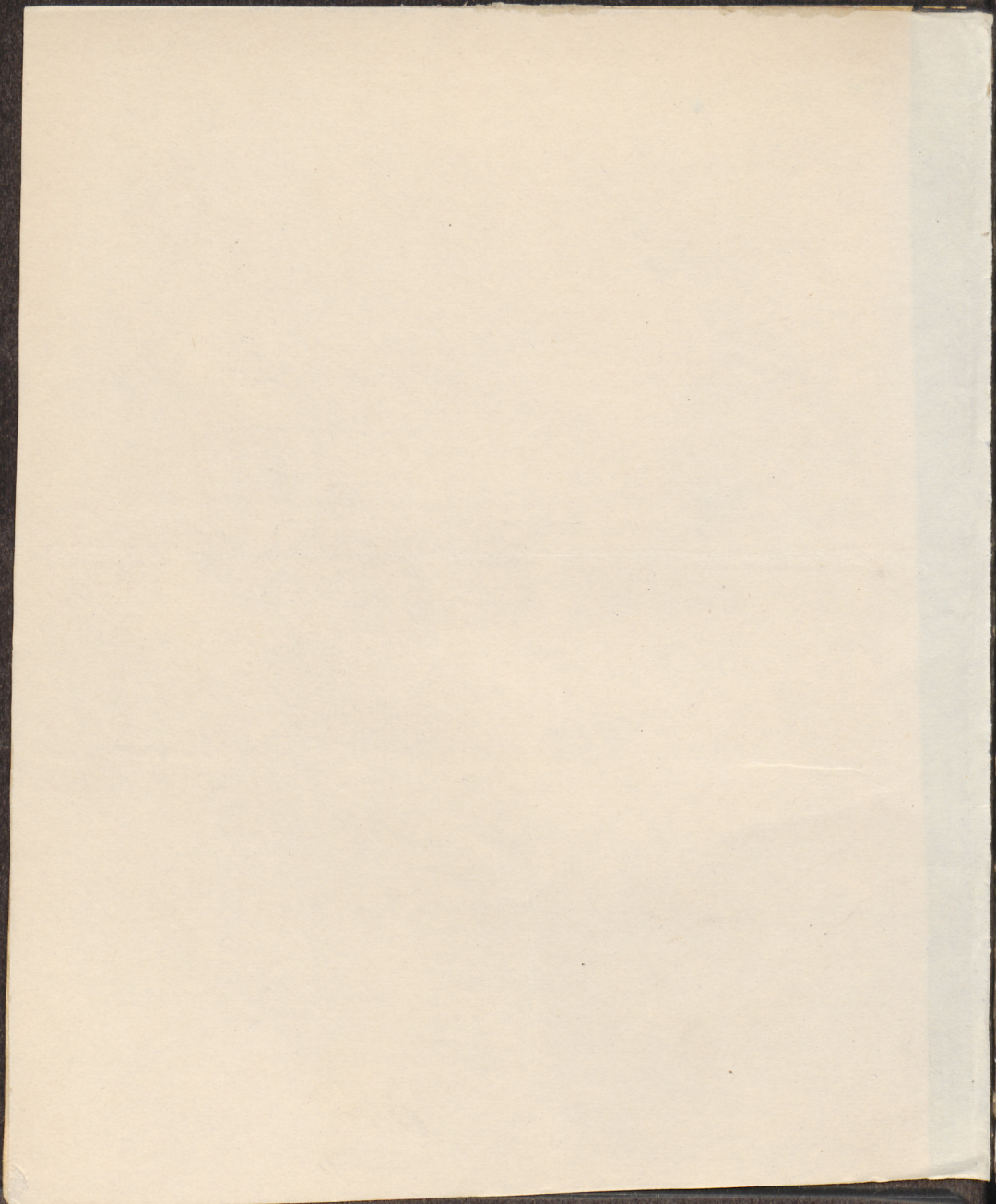
[Rostochii]: [Richelius], [1611]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn818546840>

Druck Freier Zugang

P. Höpfer (F. Rachel)
R. U. phil. 1610.

Σω Ηρώ

M. Hoppenez

75. 48

ΔΙΑΣΚΕΥΕΩΝ ΕΘΗΚΑΡΩΝ

Αγώνισμα Decimum sextum.

DE VIRTUTE MORALI IMPERFECTA IN GENERE; DEQ; CONTINENTIA ET TOLERANTIA ejusdem speciebus in specie. DE VIRTUTE HEROICA, & tandem DE VERECUNDIA.

VIRTUS MORALIS IMPERFECTA EST habitus electivus imperfectus, (hoc est, non plenus habitus, sed tantum dispositio ad naturā affectuum declinans, Keck. disp. 27. curs. Phil. §. 2.) qui appetitum indomitum & reluctansem rationi subjicit. Donaldson. lib. 3. synops. Eth. c. 12. p. 270. ex 7. Eth. c. 1. & c. 2. M. M. c. 6. 6. Eud. c. 3. & lib. de virtutib. mihi edis. dist. p. 375. eundem & supra αγώνισμα. 7. & d. 35. ex eodem erudidimus. ubi & εχθρῶν 36. definitioni huic lucem addentem lege. vide & Piccol. gr. 3. c. 14.

Εχθρῶν.

I. Absolutis Perfecta Morali Virtutis speciebus, de Imperfecta Morali virtute ejusq; speciebus, quæ, ut Acciajol. p. 563. nec virtus, nec vitium propriè sunt. quamvis non multum absint ab eis, porro ut dicamus, nostrum erit.

II. Ratio, quæ motus Phil. de Imperfecta hac Virtute ejusq; speciebus, ut & de Virtute Heroica post tractatum de Perfectis Virtutibus dixeris, explicatur 7. Eth. c. 1. & 6. Eudem. c. 1. Sensus hic est: In moribus tria sunt expetenda, Virtus Moralis, Continentia, & Virtus Heroica; & tria fugienda, Vitium Morale, Incontinentia, & Immanitas. E. de his dicendum. vide Magir. in comment. c. cit. p. 639.

III. Subtextit varietatibus Moraliibus Perfectis Keck. lib. 2. systemat. Eth. & alias: 1. Taciturnitatem, parte c. 9. posteriori, p. 299. & seqq. cui opponitur in Excessu, Garrulitas, in Defectu, Silentium mixtum &c.

Z z

um &c.

um &c. p. 304. 2. Civilitatem, c. 10. p. 304. & seq. cui opponitur in Excessu, Nimia cultura corporis, in Defectu, incivilitas. pag. 306.
3. Gravitatem, c. eod. p. 306. cui opponitur in Excessu, Morosa torvitata: in Defectu, Levitas, p. 307. Idem & disput. 26. Curs. Philos. facit: quantum virtutum $\Delta\lambda\gamma\sigma\tau\epsilon\sigma\psi\epsilon\tau\epsilon\varsigma$ II. allegat. leges.

IV. Piccol. gr. 3. c. 1. Semivirtutum hanc tradit divisionem: Vires quibus ad virtutem ducimur, & dispositiones, per quas ad easdem paravimur, duplices sunt: vel enim nobis per naturam competunt, vel nostra opera &c. comparantur. Si per naturam nobis competunt, duplicis sunt generis: vel n. sunt igniculi, semina, & tanquam fomenta virtutum, quae & instinctus, & naturales virtutes nuncupantur: vel sunt affectiones animi probe aut improbe, ut verecundia, misericordia, eorumq; opposita. Si vero nostra opera &c. comparantur, vel pertinent ad utrumq; sensuum appetitum, & utriq; conducunt, ut Obedientia, per quam & Cupiditas & Irascendi facultas ad virtutem parantur: vel Solam rectè afficiunt Cupiditatem: ut Continentia, vel Solam Irascendi facultatem, ut Tolerantia. de quibus post ordine grad. cit. agit, quò Dn. Lectorem remittimus.

V. Keck. libr. 3. syst. Eth. capp. 3. priorib. Virtutum quarundam Imperfectarum $\Delta\lambda\gamma\sigma\tau\epsilon\sigma\psi\epsilon\tau\epsilon\varsigma$ praeimitur, quum & Curs. Phil. disput. 27. tradit. Agit enim primum de Virtutibus Imperfectis in Genere, p. 308. & seq. deinde de Virtute Imperfecta in Specie, quae VEL est Genere tantum imperfecta; VEL Genere simul & Effectu. p. 309.

Illam consideratur Vel QUO AD NOS, c. 1. ubi Pudor seu Verecundia pag. 309. & seq. de qua $\sigma\omega\delta\ \text{Je}\omega$ inferius: Vel QUO AD ALIOS PROXIMAM res cap. 2. ubi 1. $\sigma\upsilon\mu\pi\acute{\alpha}\ \text{Je}\epsilon\alpha$, Compassio, p. 315. cui opponitur in Excessu, Nimia Compassio, in Defectu, $\text{A}\pi\acute{\iota}\ \text{Je}\epsilon\alpha$, ibid. his subditur Misericordia, ibid. cum qua pugnat in Excessu, Nimia Misericordia, pag. 318. in Defectu, Immisericordia. ibid. 2. $\text{A}\phi\theta\upsilon\iota\alpha$, Immunitas ab invidia, pag. 319. sive Gaudium in alieni bonis. disput. 27. Curs. Phil. §. 12. 16. cui opponitur Invidia, quae magis proprie Invidentia Cic. dicitur. ibid. & seqq. 3. $\text{A}\nu\omicron\tau\omicron\nu\omicron\eta\sigma\iota\varsigma$, Immunitas à suspitione, p. 324. cui opponitur Suspicio, sive Suspicietas: Vel PARTIM QUO AD NOS, PARTIM QUO AD ALIOS, c. 3. ubi 1. Emulatio.

latio, pag. 326. & seq. cui opponitur in Excessu, Indignatio animi ni-
mia ex eo, quod alterius virtutem consequi non possumus, concepta: In De-
fectu, Abiectio animi & Desperatio. &c. pag. 328. 2. Penitentia,
p. ead. cui opponitur in Excessu, Nimius dolor, sive Desperatio, p. 331.
In Defectu, Impenitentia, p. 330. (de hac qua ratione in Eth. tractetur do-
cet Idem curs. Phil. disp. cit. probl. 10.) De quibus
eund. II. c. cit. aliosq. si placet, lege.

Hæc est vel Continentia, vel Tolerantia. Keckerm. ibid. c. 4. &
disput. curs. Phil. cit. §. 25 & seqq.

2. Dum Imperfectas Virtutes ratione Generis supra dictos habitus ap-
pellat Keckermann, hoc vult: Quod Virtus Perfecta sit firma & con-
stans qualitas, que alis in mentes hominum radicibus infixæ nunquam perie-
rit. Semivirtutes autem hæc saltem sine passionibus quadam, & deinde ex passione
levi aliqua expressio, sive dissipatio voluntatis & affectuum. Dum aliquos
eorundem Imperfectos & ratione Effectuum nuncupat hoc intelligit: Quod
Virtus Perfecta planè domet Appetitum moralem, ita ut nihil affectet, quod
honestatis suæ transgredietur: Semivirtutes autem nondum planè habeant
voluntatem & appetitum domitum. lege disput. curs. Philosoph. 27.
probl. 1.

Hæc autem divisiones nos suo loco relinquimus, eos Imperfectarum Virtu-
tum species constituis debere, quos sunt species Perfectæ Virtutis, afferentes.

VI. Dicuntur aliæ Imperfectæ hæc Virtutes Habitus (sed tantum ex parte)
Acciajol. pag. 609. Dispositiones, (id est proprie) ibid. Affectiones,
Giph. p. 543. 553. Virtus Imperfectæ & κατὰ ἀνάγκην, sive per simi-
litudinem dicta, Keck. syst. Eth. libr. 3. p. 308. & Curs. Phil.
disput. 27. §. 1. Semivirtus I. prox. cit. Piccol. gr. 3. c. 1. gr.
4. c. 11. & passim. Virtus inchoata, Mauric. libr. 2. Eth. c. 7. §. 1. 5.

VII. Differentiam, quæ dicti habitus à supra dictis differunt, Imperfectio
arguit, que oritur ex pugna rectæ rationis & appetitus. ut Phil. 7. Eth.
c. 1. &c. docet.

VIII. Proprium Virtutis Imperfectæ officium est, appetitum indomitum
& reluctantiæ rationi subire, quod indem verissimum Perfectæ & Imper-
fectæ Virtutis notat discrimen. Illa namq. Cupiditates planè & plenè domitas
sub freno rationis continet. Hæc nondum plenum habet in appetitum dominium.

Z Z 2

Do-

Donaldson p. 271. Keck. libr. syst. Eth. cit. c. 4. p. 331.
 & seq. vide c. 1. libr. 7. Eth. imprimis 2. M. M. c. 4. ubi sic
 autor. ἡ γὰρ ὁμοία ἢ ἀγερῆ αὐτῆ ἐστὶ τῶν ἀλλοίων, ἐν μὲν γὰρ τῶν ἀλλοίων, ἵππὶ τῶν καὶ καὶ ὁ λόγος καὶ τὰ πᾶσι ὁμοίωσι, καὶ οὐκ ἐναντιῶνται ἀλλήλοις. ἵππὶ δὲ τῶν καὶ (ἀγερῆς) ἐναντιῶνται ἀλλήλοις ὅ, πὶ καὶ τὰ πᾶσι. idem & in Eudem. perspicue docetur.

IX. Opponitur ei Vitium Morale imperfectum, quod Semivitiium dicunt.
 Piccol. gr. 4. c. II.

See also section Phil. de Continentia & Tolerantia differunt.

CONTINENTIA

Est Virtus Imperfecta, qua inordinati affectus omnes, imprimisque alimenti & Veneris recta rationi reluctantes inviti honestatis causa subijciuntur, vide Donalds. Mag. in comment. c. 1. libr. 7. Eth. p. 639. Confer & Gol. p. 255. vide & Piccol. gr. 3. c. 14. ex 7. Eth. passim. 2. M. M. c. 6. 6. Eudem. c. 3. imprimis libell. de virtut. &c. nihil edit. dict. p. 375.

Εὐθεσις.

DEFINITIONI

I.

Ετυμολογία.

II.

Ομωνυμία.

I. Continentia à continendo dicta est. Continere autem est invitum & quasi repugnantem tenere, Donaldson, p. 272. Keck. systemar. Eth. p. 333.

II. Estque equivoca. Namque

1. Habitum, per quem cupiditas consilij regitur, significat.
2. Cum Temperantia, de qua supra ἀγανισμ. το. διαίεσις specialis secundo, de Temperantia εκθ. 4. confunditur. vide 7. Eth. c. 1. sub finem.
3. Abstinencia, qua, si specialissimam significationem spectas, frugalitas in moderato cibi usa definitur, Donaldson. libr. 3. synopsis. Eth. c. 2. p. 180. est σωφρονισμ.
4. Proprie usurpatur pro hac Semivirtute, de qua hic.

Accipitur

Accipiturq; vel Generaliter, vel Specialiter. Keck. systemat. Eth.
p. 332. & Curs. Phil. disput. supra cit. §. 26. & seqq.

In Priori consideratione est concertatio virtutis cum vitio, sic tamen ut
virtus vincas. Idem. II. dd.

In Posteriori cum ira, cum cupiditate cibi, potus, venere, item cum cu-
piditate sermonis & locomotivæ ejus benefico luctamur, sic tamen, ut virtus
superior sit. Idem ibid.

III. Dicitur aliàs virtus luctans, Mauric. I. cit. §. 6. item Tempo-
rantia quandoque.

GRÆC. dicitur ἐγκρατεία 7. Eth. c. 1. &c.

GERM. Enthaltung/ &c.

IV. Definire licebit Ἐγκρατεία δύναμις, καὶ ἢ ὁ ἐγκρατὴς τῶ
λογισμῶ τῶν ἡδονῶν ὁρμῶν ἢ φάσας ἀπολάυσε καὶ ἡ-
δονὰς καὶ ἄλλων καὶ καρτερῶν ἢ ἰσομενητικῶς τῆς καὶ φύσιν ἐνδύ-
ας καὶ λύπης ἐν αὐτῇ. ex libell. de virtut. similes huius defini-
tiones ex 7. Eth. c. 1. & seqq. 2. M. M. c. 6. 6. Eudem. c. 3
colliges.

V. GENUS ejus Virtus est: sed ἐν πλείοτε καὶ ὁρμῶν ὡς intellectas
ut jam Διὰ φέρει ejus dabit.

VI. DIFFERENTIA Imperfectione ejus arguitur.

Proprium ejus est affectus omnes, imprimis tamen circa diememum &
Venerem rectæ rationi reluctantes, eidem subycere.

Et hic, ut aliàs ἐδὲν Διὰ φέρει τῶν ἔξω ἢ τῶν καὶ τῶν ἔξω σκοπῶν
Eth. 4. c. 3. non ipsas Διὰ φέρει, sed ἐδὲν καὶ τῶν Διὰ φέρει videbimus.

VII. OBJECTUM duplex est: vel INTERNUM, vel EX-
TERNUM.

INTERNUM est vel PRIMUM, vel APRIMO ORTUM.

Sequimur hic Keckermann. libr. 2. syst. Eth. c. 1. p. 188.
ubi de Objecto Temperantia, quod in Primum, & à Primo ortum dividit. Id
quod & supra ἀγωνισμ. 10. διαζέτω 2. ἐκθ. 7. &c. observavimus.

ILLUD est ipse cupiendi appetitus. Piccol. gr. 3 cc. 13. 14.

Estq; vel PROPRIUM, vel IMPROPRIMUM.

PROPRIMUM est appetitus & nutrimenti & Veneris, ad summam
eorum, quæ ad vitium & amictum & speciei propagationem pertinent. de
hūctiūs infra. Z z. 3. I. M.

III.
Σωφρο-
νία.

DEFINI-
TIONIS

I.
GENUS

II.
DIFFE-
RENTIA.

III.
OBIE-
CTUM.

IMPROPRIMUM est appetitus honoris, decoris, gloriae, de quo & Aristoteles ab Aristotele.

HOC (ortum) in GENERALE & SPECIALE, ex Donaldf. p. 272. distinguimus.

GENERALE sunt Voluptates, (Corporis) vide ἀγωνισμ. 10. cit. 9. 10. qua Virtutis hujus objectum sunt in genere. Donaldson. l. cit.

SPECIALE sunt Voluptates, (Corporis) qua ex gustu & tactu percipiuntur, ita tamen ut & aliorum sensuum affectus gubernet: Idem. l. cit. Per accidens enim, qua ex visu, auditu & olfactu percipiuntur voluptates, ei obijciuntur. vide l. ἀγωνισμ. nostri cit. de Temperantia, ad quam ἀξιοκρατία & ipse Phil. in hoc tractatu 7. Eth. c. 4. lectorem suam remittit.

De hoc Speciali objecto sic 7. Eth. c. 3. Eudem. libr. 6. c. 3. habet Phil. ἵνα γὰρ παρὰ ἀπικνυτά ἐστὶν ὁ ἀπὸ πᾶσιν ἀκροατῆς, ἀλλὰ παρὰ ἀπικρὸς ἀκρόλας.

Continentia objectam hoc erit difficilius: tibi enim plerique se non continent, ille tamen se continet. vide Giphani. p. 593. M. M. libr. 2. c. 6. sic habent: εἰ μὲν γὰρ ἐστὶ ἀκροατῆς, σφοδρῶς δεήσει εἶχεν αὐτὸν Ἰππικυμίας. & γὰρ ἀν' εἰποῖς ἐγκρατῆ, ὅστις μετρίων Ἰππικυμίων κρατεῖ. &c. referri & possumus huc ea ex 6. Eudem. c. 2. εἰ δὲ ἀδενεῖς καὶ μὴ Φαῦλαι (αἱ Ἰππικυμίας) ἐφεν σμενόν. & δ' εἰ Φαῦλαι & ἀδενεῖς, ἐφεν μέρα.

EXTERNUM sunt ipsa τροφή καὶ ἀφροδίσια, hoc est, vitium & amicitiae & res venerea. 7. Eth. c. 4.

Rationem hanc, qua Objectum in Internum & Externum: illudque in Primum & a Primo Ortum dividimus, in qualibet virtute observare potes: Internum Primum; Ipsum appetitum &c. Ortum; Voluptatem. Externum, rem qua externae Virtuti cuilibet obijciuntur, statuendo.

VIII. Objectum Continentia cum Temperantia, Incontinentia cum Intemperantia habet commune. Namque eis ταῦτ' τὴν ἀκρατίαν καὶ ἀκρόλασον κτήμεν, καὶ ἐγκρατίαν καὶ σώφρονα. 7. Eth. c. 4. & ἵνα παρὰ ἀπικνυτά ἐστὶν ὁ ἀπὸ πᾶσιν ἀκροατῆς, ἀλλὰ παρὰ ἀπικρὸς ἀκρόλας.

7. Eth.

7. Eth. c. 3. unde & ex Contrariorum natura, ἕτερον ἄντιον ἔσται ὁ
 ἀπὸ τῆς ἐγκρατῆς, ἀλλὰ πρὸς τὸ σωφρον. vide & 6. Eud. c. 5.
 sub finem. attamen ἕτερον αὐτῆς, 7. Eth. c. 4. 6. Eudem. c. 4.
 non simpliciter eodem modo, eademq; ratione, ut Giph. p. 543. quia essent
 idem, quod est absurdum: sed modo diverso. Acciajol. p. 577. forma enim
 modoq; qui diversus est, Idem p. 592. circa idem Objectum eandemq; ma-
 teriam versandi differunt. Idem p. 576. vide inprimis hic Giphian.
 p. 543. elegantiss. Differunt modo, non re ipsa, ut Boreus. Idem Ob-
 jectum habent, non tamen eodem modo, ut Thomas. ἔτι (pergit ita
 Phil. Eth. c. 3. supra dictis subiungens) τῷ πρὸς τοῦτ' ἀπὸ τῆς ἐγκρα-
 τῆς πρὸς τὸ ἄν' ἢ τῆς ἀκρασίας, ἀλλὰ τῷ ὡς εἶναι. ὁ μὲν γὰρ (NB.)
 ἀρετῆς περαιτέρω, νομίζων ἀεὶ εἶναι τὸ παρὸν ἢ διώκει. ὁ δ'
 σὺν εἰσέτι μὲν διώκει. & c. 4. οἱ μὲν (σῶφρον ἢ ἀκρασία) πε-
 ραίρονται. οἱ δ' (ἐγκρατῆς ἢ ἀκρατῆς) ἔπεραίρονται. vide & Eu-
 dem. libr. 6. c. 3. Temperans scilicet eligit, Acciajol. p. 577. sive
 ἐκ περαιρέσεως, certo animi consilio & proposito, deliberato & consulto
 faciliq; & sine resistencia voluptates turpes auersatur: Intemperans eligit,
 sive ἐκ περαιρέσεως eandem persequitur: Continens non eligit, Acci-
 ajol. παρὰ τὴν περαίρεσιν, animi quadam libidine ac impotentia, inuitus
 ab illis abstinens: Incontinens non eligit, παρὰ τὴν περαίρεσιν eandem
 persequens. vide Magir. p. 654. & 663. Acciajol. p. 592. Giph.
 p. 542. & seq. elegantissime & hoc discrimen Piccol. gr. 3. c. 14.
 explicat. Goclen. disp. 13. Eth. §. 24. duobus verbis, ἕξως καὶ
 ἀναγκασίως, Illam Temperanti & Intemperanti. hanc Continenti & Incon-
 tinenti assignando, rem expedit.

Notanda hic τῶν ἡδέων, Iucundorum, quae Phil. 7. Eth. c. 4.
 τὰ πρὸς τὴν ἡδονὴν, voluptatem efficientia, Acciajol. p. 593. res volu-
 ptates efficientes, Giph. p. 554. vocat. (Voluptatum Giphian. l. d. &
 pag. 558.) divisiones: quarum duas ex Phil. 7. Eth. c. 4. 6. Eudem.
 c. 4. potissimum colligimus: quarum.

PRIMA in *Necessaria*, ἀναγκαῖα, ἢ ἀναγκασίως πρὸς τὸ σωφρον,
 2. M.M. c. 6. & *Non-Necessaria* dividuntur.

Illae

Illæ, quæ & Necessaria ἀνάγκῃ dicuntur, quæ & per se iucunda dici possunt, lege Cas. p. 485. sunt, quæ pertinent partim ad vitam Cas. pag. 484. hoc est, ad victum & amicum, quales sunt porciones, esca, quibus & adde frictiones, vide Giph. p. 554. sine quibus singuli homines non possunt vivere; partim ad speciem, Cas. l. d. hoc est, generis humani propagationem, Mag. p. 661. quales sunt res veneræ, Giph. ibid. Ad summam, omnes quæ vel tactu vel gustatu percipiuntur voluptates, ad Necessarium hoc genus referuntur, Giph. l. d. quæ omnia Phil. ec. Eth. & Eud. cit. in genere σαμαλικά vocat, in specie verò, ut statim subiungit, τὰ πρὸς τὴν τροφήν, καὶ τὴν τῶν ἀφροδισίων χρείαν, καὶ ταῖς τῶν σαμαλικῶν, πρὸς τὴν ἀρχαίαν καὶ τὴν σαφροσύνην posuit, quæ tamen non sunt simpliciter necessaria, sed μέγχι, τέττι, ut idem. 7. Eth. c. 7. 6. Eudem. c. 7. ipse limitat, hoc est, usq; ad debitum terminum quantitatis, qualitatis, Acciajol. p. 609. quatenus scilicet inferriunt ad corporis sustentationem, quicquid enim sine in illis excedit, illud neq; naturale neq; necessarium est. Mag. p. 680.

¶ Nec praterendum id, quod Acciajol. p. 592. eleganter monet: Objecta ea, quæ voluptatem circa alimentum efficere videntur, necessaria esse non quoad voluptatem, sed quoad nutrimentum, & ad victum, qui necessarium requiritur pro individui conservatione: Venris item usum non esse necessarium pro conservatione ejus individui, in quo est, & qui illam exercet, sed pro generatione alterius.

Hæc, quæ & per accidens iucunda dici possunt, vide Cas. p. 485. item, Necessaria ex hypothesi, sive κατὰ τι propter melius, ut nonnulli, sunt, sine quibus homo potest esse & vivere, quæ tamen κατὰ εἶναι de se Acciajol. p. 590. suapte natura expetenda, Giph. p. 554. non tamen ut felicitas vel virtus, quæ non suscipiunt excessum vel defectum, Acciajol. Namq; propter hanc causam bonæ virtutesq; animi hinc excluduntur. Licet enim sint ea propter se expetenda, quis tamen in ijs τὸ νειμιον non reperitur, & proinde neq; peccatum, neq; vitium (quorum alterutrum hic est necessarium) ea re voluptate bonorum animi hic non utimur, atq; sic nihil ad rem, Giph. p. cit.

¶ Nonne ἐκαστὸς φανῆ De se & propter aliud esse expetendum, id quod

quod Iucundis hisce Non-Necessarijs accidit? R. Riccobon. in com-
ment. c. 4. libr. 7. Eth. p. 685. utrumq; esse verum: Propter aliud
bonor, divitiarum &c. sunt eligenda; quatenus considerantur tanquam in-
strumenta utilis, ut 1. Eth. Dese; quatenus habent rationem ornamentis
decoris & pulchritudinis. &c. ut hic. Confer quae supra ἀγωνισμ. 5. ubi de
Summi Boni Accidentibus actum. ex D. 31. & seq. diximus.

Iucundis Non-Necessarijs & adde excessus & defectus eorum, quae ad vivendum per-
tinent & nutrimentum comitantur Acciajol. p. 609. dum illud μέγρι τέρη
Phil. transgrediuntur: Excesiones enim aut in quantitate aut qualitate,
vel defectiones non dicuntur necessariae, id. p. 610. In primis hic τῶν ἀ-
γαθῶν τὰ μὴ ἐκ τῶν, 2. M. M. c. 6. h. e. bona externa, honores, opes,
liberis, amici & omnia fortuna bona referuntur.

Inter haec divisa Primum genus Iucundorum (Necessaria quae diximus) Pro-
prium est Continentiae & Incontinentiae Objectum: Secundum vero eorandem
(Non-Necessaria quae diximus) Improprrium, utpote etiam ad aliarum virtutum
objecta pertinens. Magir. p. 662. Itaque autem improprieq; circa id
versantur. Giph. p. 553.

Itude & Contingens & Incontingens duobus modis dicuntur:

VEL κατὰ τὴν ἀπλῶς, 7. Eth. c. 4. 6. Eudem. c. 4.
hoc est proprie, Acciajol. p. 591. & seq. 595. 601. simpliciter
Acciajol. ibid. Magir. p. 664. Giph. p. 554. Gol. p. 267.
Cas. p. 480. 484. & absolute, Acciajol. Giph. Gol. Cas.
II. c. cit. & κατὰ προσέτιον Eth. I. cit. ἀντὶ τῆς προσέτιον, καὶ ἂ ἴσιν,
2. M. M. c. 6. hoc est, sine ulla additione. Acciajol. ibid. non cum
adjunctione, Giph. p. 556. per se, Cas. II. c. cit. ut in Primo genere
Voluptatum (corporis) Necessariarum, quae sunt materia Continentiae & Incon-
tinentiae determinatae, Acciajol. p. 592. puta ad quod genus voluptatum
referuntur Contingens & Incontingens. Simpliciter sic dicti non addendo aliud,
(propter quod tales dicuntur) Proprie tales enim dicuntur esse Continentes
vel Incontingentes, vide Acciajol. p. 591. Phil. 7. Eth. c. cit. &
6. Eud. c. cit. sic habet: τῶν ἢ κατὰ τὴν σωματικὰς διατάξεως καὶ κατὰ
τὴν λέγειν τὸν σώφρανα καὶ ἀκράτητον, ὁ μὴ τῶν προσετιῶν τῶν τῶν
ἡδέων διακρίων τὰς ὑπερβολὰς, καὶ τῶν λυπηρῶν φεύγων, πάντες καὶ
καὶ ψυχῆς, & ἀλέας, καὶ ψυχῆς, καὶ πάντων τῶν κατὰ ἀφῶν καὶ γῆσιν.

Α α α

ἀλλο

ter alia ex Digno Acciajol. p. 591. Giph. p. 555. hominumq; communi
 sermone, ut ijd. ibid. (ex verbo λέγομεν) loquuntur. Incontinentia enim
 circa voluptates corporis, quæ absolute dicitur Incontinentia, vituperari solet.
 ἔχει ὡς ἀμαρτία μόνον, ἀλλὰ ἔχει ὡς κακία τις. quia aut est vitium
 simpliciter (commune est totum Giph. p. 555.) κακία ἀπλῶς ἔχει,
 aut aliqua ex parte (pars vitij. Giph. ibid.) κακία καὶ μέρος, & pro-
 pinqua vitio: quicq; eâ laborat, vitiosus dicitur. Giph. ibid. Sive enim ge-
 nus sive pars sit, certum est esse vitium quoddam. id. p. 556. Incontinentia
 autem, quæ secundum quid dicitur, non vituperatur ut vitium, sed ut deli-
 cium quoddam reprehenditur. 7. Eth. c. 4. 6 Eudem. c. 4.

Differentia inter Vitium & Delictum breviter hæc est: Vitium,
 πορνεία 7. Eth. c. 2. est vituperabile, veniaq; indignum, τῆ ἢ πο-
 ρνεία ἔσθ' οὐκ ὀρθότης. 1. Eth. cit. & 6. Eudem. c. 2. Peccatum De-
 lictumve, ἀμαρτία, ἀμάχημος (erratum vulgè redditur) est, cui ignoscere
 & venia dari potest. Giph. ibid. lege & pulcherrimum hic Riccobon.
 pag. 686.

**SECUNDA in Naturalia, Non-Naturalia & In-
 termedia dispescuntur.**

Illæ, quæ & Voluptates naturæ expetendæ dicuntur Giph. p. 557.
 & humane eid. pag. 559. voluptates intra modum naturæ versantes,
 eid. p. 568. iucunda naturaliter spectata, Riccobon. pag. 689.
 sunt, quæ naturaliter expetendæ sunt, φύσις αἰσθητὰ, 7. Eth. c. 4.
 qualia sunt ea, quæ supra (in prima divisione) diximus Necessaria.

Caf. libr. 7. spec. moral. qq. c. 4. Riccobon. p. 687.
 & Acciajol. p. 593. ad hoc iucundorum genus referunt lucrum, honores,
 divitias, quæ supra diximus Non-Necessaria, & quæ ibidem diximus Necessa-
 ria, ad Intermediarum iucundorum genus referunt. Pertinent autem lu-
 crum, honor &c. ad Intermediarum genus.

Divisio hæc apud Phil. his verbis 7. Eth. c. 4. extat: τῶν κατὰ
 φύσιν ἐν τῇ φύσει αἰσθητῇ, τῶν δ' ἐναντίων τούτων, καὶ ἡ μετέξω.

Ἐπιθυμιῶν καὶ ἡδονῶν vero αἱ ἀποφραγτικῆ καὶ φυσικῆ καὶ
 τῶν κατὰ φύσιν ratione rerum ipsarum. Giph. p. 568. καὶ τῶν μετέξω (ratione
 modis

modi, Giph. ibid.) eales sunt. 7. Eth. c. 6. utrumq; enim asit oportet
ad constituendam humanam & natura consentanea cupiditatem. Giph.
ibid. quem vide.

Suntq; duplicis:

Quaedam ἀπάται ἢ δέαι. 7. Eth. cap. 5. 6. Eudem. cap. 5.
Simpliciter, Mag. p. 667. Acciajol. p. 596. 598. Riccob.
p. 689. absolute, Giph. p. 558. Riccobon. l. cit. Universè, id.
ibid. Quaedam ἢ δέαι καὶ γὰρ, καὶ τῶν καὶ ἀνθρώπων Eth. & Eu-
dem. cc. cit. Secundum quid, comparatè, Giph. ibid. Secun-
dam partem, Riccobon. l. d. sunt iucunda.

Illa om. id. is omnimò animantibus, Giph. p. 559. tam hominibus
quam brutis animalibus sunt communia, communiterq; omnes delectant: qua-
les sunt voluptates, quæ ex cibo & potu percipiuntur.

Hæc secundum genera animalium (pro generibus hominum aut beluarum
Giph. ibid.) variant, utpote determinata secundum varia genera ipsorum
animalium, & tantum aliquibus vel hominibus vel animalibus sunt iucunda,
pro singulorum vel hominum vel animalium naturæ, temperamento, & con-
suetudine. Sic alij homines alijs cibi magis delectantur: sic non omnia ani-
malia iisdem nutrimentis pascuntur. &c. vide Magir. Acciajol,
Giph. ll. cit. Caf. p. 488.

Ista, quæ voluptates contra naturam dicuntur Giph. ibid.
iucunda præter naturam spectata, Riccobon. l. cit. quæ & voluptates
immanes, Acciajol. p. 593. 597. sunt, quæ prætergrediuntur naturam
humanam, idem. p. 598. ad eòq; contra naturam militant: & naturâ sunt
fugienda, Caf. p. 485. ἐρεωτία τῶν φύσιν αἰσθητῶν. c. 4. quales
sunt voluptates, quæ vulgo ἡμετέρας, beluinae & ferinae, dicuntur, quæ non
expesuntur ab homine, ut homine, ac veluti belua: siquidem ex potius b. luis
quam hominibus competunt, ut edere carnem humanam. &c.

Suntq; duplicia: vide Giph. p. cit. quem & vide p. 562. 568.

Vel ΘΗΡΙΑΤΗΤΑΣ, quorum causa sunt (1.) ἡ τῆς φύσεως ποικί-
λεια, (2.) τὸ ποικίλον ἔθος.

Vel ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ, quorum causa sunt αἱ νόσοι, item, ut
Giph. ex Phil. dectis τὸ ποικίλον ἔθος. Malam enim consuetudi-

1610

mem tanquam morbum esse ait. Et sic τὸ ἕδος utriusq; causa existens speciei contradistincta & natura & nominis experta esto. licet ex Phil. 7. Eth. cap. 5. 6. Eudem. cap. 5. tres species colligere posse videare. διχόμοιαι harum specierum & ex M. M. libr. 2. c. 6. colligere licet.

NB. Magir. p. 667. & seq. Riccob. p. 689. Acciajol. p. 596. Gol. p. 268. alij s; multi Ethicorum interpp. tripartitum hoc Non-Naturalium Jucundorum genus statuunt, ἡμελιώδες, ἐδισὴν καὶ νοσημελιώδες, propterq; duo priora genera Finimanes proprie dici eos, qui operam illis dant: propter postremum improprie Acciajol. p. 598. docet: sed vere duo tantum sunt g. nera. vide Giph. l. d.

Hæc, quæ Voluptates medie & interiectæ dicuntur Giph. l. cit. τὰ μετῆδον c. 4. sunt, quæ interdum sunt, interdum non sunt expetenda, utpote nec omnino necessaria, nec omnino aspernanda: quales sunt voluptates, quæ ex alijs bonis externis, ut ludis, ut spectaculis &c. quærentur. Talia & sunt ea, quæ (in prima divisione) diximus Non-Necessaria. vide Magir. p. 663. Giph. p. 557. Huc Caf. Riccob. Acciajol. ll. citt. ea referunt, quæ supra diximus Necessaria. Sed de his supra.

Pro distinctione horum Jucundorum (Voluptatum) præter Dolores & Molestias etiã Cupiditates αἱ διχόμοιαι, quæ ab illis excitantur, distinguuntur: Sic ut aliæ sint, (1.) Necessariæ, aliæ Non-Necessariæ: (2.) aliæ Naturales, quæ vel κοινὰ Communes omnibus, vel ἰδίαι καὶ διήρητοι, Proprie & Singulares, vide & 3. Eth. c. 11. in princ. aliæ Non-Naturales, quæ vel ἡμελιώδες, βελίμας, vel νοσημελιώδες, morbosa: aliæ Intermedia. Definitiones earum quæq; facile ex dictis colliget. Imò & ipsi habitus, qui hinc generantur, sic distinguuntur. vide Magir. p. 668. Colligimus hanc Cupiditatum & Dolorū distinctionem ex his verbis Phil. 7. Eth. c. 7. ἀπὲρ δὲ ἐν ταῖς τῶν ἡδονῶν ἀναγκαῖαι εἰσιν. αἱ δὲ εἰ καὶ μετῆδονες, &c. ὁμοίως ἢ ἔπει διχόμοιαι εἰσὶ καὶ λύπαι, hæc, ut Acciajol. p. 610. Idem quod de Voluptatibus (Jucundis) dicitur de Cupiditatibus dici potest & Doloribus (de Doloribus σὺν τῶν infra) quia similis ratio esse videtur. Magir. p. 668. Gol. p. 269. tantum vertant harum divisionem habens.

Divisionem qua tertium locum habere posset, utpote qua τὰ ἡδέα
in Honesta & Turpia dividantur, Cupiditates item ad eorum dōctum in Ho-
nestas & Turpes distinguuntur, consulto praterimus.

I. Modus, quem servabit Contineus, hic est:

Contineus neq; nimis, neq; minus tribus voluptatibus corporis, quam par
est, sed media quodam modo est affectus, unde constans est in proposito, nec
facile (NB. Tō NEC FACILE, q. d. difficulter quidem, sed tandem.
Si enim sententia propositumq; ejus non sunt bona, patitur se rationibus inde
dimoveri Keck. systemat. Eth. p. 334. can. 2.) se ab eo avelli pa-
titur. Idem ibid. can. 1.

IV.
DIVISIO

X. Verum quoniam Virtutis Imperfecta singula species nominibus pro-
prijs destituuntur, ideo summis duobus Continentiæ & Tolerantiæ capiti-
bus consenti esse cogimur, hisq; proprijs uti tanquam communibus, &c. vide
Piccol. gr. 3. c. 14.

Continentiæ species duas ponit Cal. lib. 7. spec. moral. qq. c. 5.
sub finem: alterā Vulgarem, que in rebus naturā suā jucundis; alterā Im-
manem, que in molestis cernitur: in quarum posteriori τὰ molesta, non sim-
pliciter accipiuntur (sic n. delectationē non pariunt) sed contra ὡς, respectu se. cor-
rupta nature, qui ratione voluptatē quandā habent. Id. in Resp. ad op-
pos. 1. p. 489. vide & distinctionē Incontinentiæ apud eund. ibid. conti-
nentiæ a tot species, quot sunt virtutes, sare numeramus: Principia enim, media
& via à suo fine & termino numerum naturam & conditionem recipiunt.
Piccol. gr. & c. cit.

XI. FINIS est τὸ Καλόν.

V.
FINIS.

XII. Affinis est Continentiæ (dum circa Sermionem occupatur) Pertinaciā,
non tamē in eo significatu, quem, dum Tolerantiæ Excessus est, habet, sed in eos
quem, dum ad verba accommodatur, recipit: ubi dicitur ἰσχυροῦς ὑποσύνη.
Sed tamen & differunt: Contineus namq; in bono proposito & vera sententia
perseverat: sin autem non bona sint propositum id sententiāq; patitur sese ra-
tionibus inde dimoveri: Pertinax contra nullis rationibus se à proposito
qualecunq; id sit, abduci patitur. Keck. syst. Eth. p. supra cit. can.
2. & disput. curs. Phil. 27. probl. 11.

Estq; triplex: (1.) ἰδιοῦς ὑποσύνη, (2.) Ἀμαξία, (3.) Ἀγχαίκα,
7. Eth. c. 7. vide & imprimū Magir. in comment. c. cit.
p. 692.

EXTRE-

XIII. EXTREMUM Τὸ τῶν Φάουλων ἢ ψεκτῶν 7. Eth. c. 1.
duplex est, vel *Excessus*, vel *Defectus*.

Illo cum in affectibus alijs, tum in gula & venere modum excedimus: ita ut à pravis cupiditatibus quodammodo inviti ad peccandum pertrahamur. vide Donaldson. p. 274. Keck. syst. Eth. p. 335. Mag. p. 654. § confer & Gol. p. 255. & seq.

Dicitur L A T. Incontinentia, vulgò Impotentia, Giphani. p. 527. & passim in comment. libr. 7. eaq; vox commodior hic videtur eid. p. 531. utpote Græci vocabuli vim significantius exprimens. Vocamus hominem (pergit) Impotentem, qui sibi imperare non potest, affectus non comprimere, non tam rectè dicimus Incontinentem.

GRÆC. ἀνοχσία 7. Eth. c. 1. de qua vide Giphani p. 530. & seq. paulò ante cit.

GERM. Ungehaltenheit / &c.

Estq; vel *Mens*, in cogitatis; vel *Vocis*, in dictis; vel *Operis*, in factis obsequiis. Cas. p. 474.

Differt vitium hoc ab Intemperantia: Hæc enim rationem planè corruptam, nec quicquam imperij in Voluptatem habentem, plenè contrà velis eam sequentem, captivam ducit, unde iudicio & proæresi eà peccat Intemperans Giph. p. 557. omnibus cupiditatibus vacans, aut certe levibus impeditus Giphani. ibid. & Phil. 7. Eth. c. 9. sub finem. Incontinentia vero rationem non penitus extinxit, licet ea tamen debilior sit, quam ut possit affectus vehementer debellare. vide Donaldson. p. 274. unde non plena voluntate & pleno animi proposito, certo consilio, menteq; & consentiente ratione agit, id quod, ut dictum est Intemperanti: Recta enim ratio Incontinenti hoc dissuadet, & jubet ne faciat: unde cupiditatibus scinditur & rapitur Giphani. p. 557. & quia ea sunt vehementiores, tandem ab illis vincitur, sed invitus & reluctante ratione turpes voluptates persequitur, aliter agens, quam iudicat esse agendum. Mag. p. 654.

¶ Incontiniens enim partim SCIENS, partim IGNORANS (quorum posterius negabat Socrates, δευδὸν Πιζήμησ; ἐνδόνσ; οἰόμεθ; ὁ ἀλλοῦ κερταῖν καὶ πειέλεεν αὐτὸν ὡσπερ ἀνδράποδον. 7. Eth. c. 2. 6. Eudem. c. 2.) peccat: (Assum huius disputationis cognitu dignissimum

annotat

annotat Giph. p. 543.) dissimili tamen ratione, & adhibita distinctione
 Scientie. Id. p. 544. ut parebit. SCIENS; quatenus scientiam
 θεωρητικὴν, contemplativam habet, quā novit τὸ κατὰ φύσιν, hoc est, uni-
 versalia præcepta, nempe vitium esse fugiendum, &c. Scientiam hanc vocat
 Acciajol. p. 578. Scire habitus: utpote scientiam & cognitionem qui-
 dem habere habitus, sed non uti. Goclen. disp. Eth. 13. §. 51. Scientia
 habitus sive γνώσεως dicitur. Eamq; qui habent Scientes in habendo vocat
 Acciajol. p. 581. Scientes habitu. ibid. Riccob. p. 683. Piccol-
 gr. 3. c. 16. & Giph. p. 544. 551. habentes scientiam in habitu, p. 584.
 Caf. p. 477. sed non in usu hic. IGNORANS; quatenus θεωρητικὴ
 activa scientia, qua in agendo, generalem istam notitiam ad suas actiones appli-
 cando, uteretur, destituitur, aliterq; agit quā agendum indicat. Goclen. I. cit.
 Scientia actus, πρᾶξις, dicitur. Acciajol. p. 578. Scire in actu & ope-
 ratione existens, Giph. p. 544. 551. Scire usu actu, ut barbari
 notante eod. eam nuncupant, ut pota & scientiam habere & uti eadem. eosq;
 qui eam habent Scire Actu Riccob. p. 683. Piccol. I. cit. Scire actu
 secundo, hoc est, operatione Acciajol. p. 579. Scire in utendo. p. 581.
 nuncupant.

Thema hoc desumptum est ex 7. Eth. c. 3. ubi Phil. sic: διχῶς
 λέγομεν τὸ Πίσσεσθ. καὶ τὸ ἔχων μὲν ἔχῃ γνώσιν καὶ τὴν Πίσσησθ. καὶ
 ὁ ἔχων μὲν λέγεται Πίσσεσθ. vide & 2. M. M. c. 6. & 6. Eu-
 dem. c. 3. Scientia autem hac non est ea, quæ κοινῶς Πίσσησθ dicitur:
 Sed illa, quam αἰσθητικὴν (δῶξεν αἰσθητικὴν Πίσσησθ πρᾶξις,
 Gol. p. 266.) vocant, quam ἑμὴ κοινῶς Πίσσησθ Mag. p. 657.
 dixerit. Illa enim est propriè Scientia, quæ est rerum Universalium, non Sin-
 gularium, Eth. 10. c. ult. quæ firmiter conclusiones apodicticas amplectimur:
 quæ ἔστι δὲ τοῦ αἰσθητικὴν ἐξ ἀναγκαίων definitur. lege Phil. 6. Eth. c. 3.
 Hac verò, quæ latè pro quavis veritatis cognitione sumitur, Piccol gr.
 3. c. 15. impropiè est scientia, quæ Particulares Singularesve & Contingen-
 tes excipimus, (τὸ ἔχων ἑκαστὸν ἀπ᾽ ἑαυτοῦ καὶ τὸν Πίσσησθ, Phil. in
 Rhet. & metaph.) quæq; ex sensu & experientia oritur, unde &
 αἰσθητικὴ Phil. dicitur. vide Magir. p. cit. & seq. Acciajol.
 p. 584. quem & vide p. 582. & seqq. splendidum lucem hīs addentem.

& Pic

Piccol. gr. & c. cit. & c. 16. Si accommodariis huc Phil.
 distinctionem ex libr. 2. de anim. t. 5. quã Actus in Primum & Se-
 cundum distinguitur, (verba Phil. sic habent: ἐπιλέχεια λέγεται δι-
 χῶς ἢ πρῶτον ὡς Πρῶτον, ἢ ὡς Τετάρτον.) & ex libr. 9 metaphys.
 c. 6. quam Acciajol. & Piccol. gr. 3. c. 16. huc accommodant.
 hucem his addiderit. Actum Primum appellare ipsam habitum, qui est respectu
 secunde potentie, Finck. disput. metaph. 11. p. 233. principium &
 causa eipsa existens, Jacob. Martin. theoremat. metaphys.
 exercit. 2. th. 10. §. 2. imò, ut Acciajol. tanquam forma perfectiva
 potentie: quæ forma solet appellari actus respectu materie. Sic anima
 ἐπιλέχεια ἢ πρώτη σὺν τῷ φυσικῷ ἐστὶν ἔχοντα διδάσκει,
 libr. de anim. 1. cit. definitur. Et sic τὸ Πρῶτον, prout est τὸ
 πρῶτον Πρῶτον ἔχει, 2. M. M. c. 6. consideratur: Actum Secundum
 eum dicunt, qui à primo dependet, Jacob. Mart. l. d. ipsam scilicet
 operationem. Et sic τὸ Πρῶτον, prout est τὸ ἐκείνου τῆν Πρῶτον
 ibid. spectatur. Ipse igitur Incontiens actu quidem primo Sciens
 peccat, utpote habitum scientie prælium Giph. p. 544. actu vero Secundo
 ignorans, utpote usum sui habitus ignorans, vide Giph. ibid. lege hic
 Donaldson, p. 274. & seqq. Keck. syst. Eth. p. 355. can. 1
 Acciajol. p. 578. & seq. imprimis lege Magir. p. 655. hic elegan-
 tissimum. & Piccol. gr. 3. cc. 15. 16. Sed age exemplo res fiat planior.

In Syllogismo Practico, quando sc. de actione aliqua suscipienda vel
 omittenda concludendum est, sunt duorum generum propositiones: Quædam
 Universales, cū καθόλου, quales sunt Major: s: quædam vero Particulares,
 cū κατὰ μέρος, quales sunt Minores: Iam si sciat Incontiens Universalem,
 Omne turpe esse fugiendum: Particularem, Hanc vel illam actionem turpem
 esse, ignorare potest: ἢ ὅτι ἔχει, aut si sciat, & animus affirmet, in agendo
 propter habitum perturbationibus impeditum, quæ in appetitu substituunt aliam
 vera contrariã (ὁ μὲν ἀπεργίης, ὁ δὲ ὡς ἐν φάσματι πρὸς ἄλλο πρῶτον).
 7. Eth. c. 1. & c. 3. ubi homines illos, qui habent scientiam, sed non utuntur,
 dixit ἔχει πῶς καὶ μὴ ἔχει, ut & jam dicitur, subiicit: ἀλλὰ μὴν
 ἔτι καὶ ἀπειθεῖται ὅτι ἐν τοῖς πράξεσιν ὄντες) non usq. adeo considerare,
 ἢ ὅτι ἔχει γὰρ hoc est, ita habere, ut sic habere non sit scire, sed dicere.

Riccobon. p. 683. ὅτε ἔχει πῶς, καὶ μὴ ἔχει. οἷον τὴν καθύ-
 δυνάμει καὶ μὴ κινούμενον καὶ δινώμενον, 7. Eth. c. 3. Et sic in agendo
 peccatam admittere. elegantiss. hic commentatur Giph. p. 545. & seq.
 lege et Cas. p. 481. Iam vero Particularis propositio est νοηία τῶν
 πράξεων, domina actionum, que omnino Universali subnectenda est, si actio
 sequitur: Universalis namq. cognitionem nulla sequitur actio. vide elegan-
 tiss. hic Zabarell. libr. 2. de N. L. c. 14. p. 80. lit. F. & seq.
 ubi omnem actionem ex Syllogismo Particulari fieri demonstrat. Elegantissi-
 ma verba sunt Aspasij. Incontinentem rationem quidem habet Universalem,
 ut, malum esse adulterari. Et Singulare etiam cognoscitur, hoc esse adulterium:
 sed a cupiditate invitus movetur atq. ad adulterium perpetrandum inducitur.
 ipsos fontes si adire placet, 7. Ethic. cap. 3. lege, ubi Phil. sic
 ἐπεὶ γὰρ δύο αἴτια τῶν περὶ αἰσθητικῶν, ἔχοντα μὲν ἀμφοτέρωθεν εἰδὲν κα-
 λῶν καὶ ἀπὸ τῆς πύργου τῆς Πιπύριον. ἡρώμενον μὲν τοῖς τῆ καθόλου, ἀλλ-
 λά μὴ τῆ καὶ μὲν. &c. quem si ipsos fontes haurire sciat, l. cit. &
 2. M. M. c. 6. 6. Eud. c. 3. lege.

Scientia a. πρακτικῆ Incontinentem desinitur, vel (1.) propter corporis
 aliquam affectionem, unde videntur homines ἔχειν πῶς καὶ μὴ ἔχειν πῶς
 ἔχειν. 7. Eth. c. 3. tales sunt morbis somnibus, ebrietas, dolores, & cruciatus
 corporis. Vel (2.) propter aliquam vim, necessitatem & coactionem, quia ea, que vo-
 lunt, agere prohibentur. unde optime ait Phil. ἀνάγκη τὸ δύναμενον ἔ-
 μὴ κωλύμενον αἰετὶ τῶ καὶ πράξεων. Eth. l. cit. unde & ipsam
 ἔχειν διαφέρεται ait Phil. propterea, q. subdistinguentur Habitus, ut Giph.
 ex eod. p. 546. Riccob. d. 684. in Solucum Liberumq. & Constri-
 ctum Impeditumq. ut & ipse Actus in Liberum Incontinentemq. & Astrictum per-
 turbationis, Cas. p. 482. distinguendus, quorum posteriorem Incontinentes te-
 nent, Riccob. Vel (3.) quod maximū est, propter repugnantiam Appetitus &
 Rationis, animiq. perturbationes. Mag. l. cit. Gol. p. 262. Ultima tan-
 tunc causa meminit Kecker. System. Eth. pag. 336. can. 2.

Quibus adde (4.) Φυσικῶν, hoc est, physiam rationem, quam Phil.
 desumpsit ex naturali dissidio duarum animi humani partium seu facultatum
 animæ, Rationis sc. & Appetitus, Magir. p. 656. Gol. l. cit. quamq.
 explicat hic: ἐπὶ ἔω δὲ φυσικῶς ἐν τῆς Πιπύριον τῶ αἰτίω, &c.

Sensus

Sensus est hic: Inter Rationem & Vim Sentiendi Appetitumq; naturale est quædam
quoddam disfidium. Illa namq; cum τῆ κεθόλης δόξῃ, honesta & recta: eaq;
plerumq; cum labore & molestia conjuncta suadet: Appetitus autem, qui
ᾤει τῶν κερθῶν ἐκτασῶν ἐστίν, τῶν ἀισθησῶν ἤδη κερθῶν, exulso rationis mo-
ritu, ad ea tantum, quæ sensibus grata & plerumq; turpia sunt, fertur. Hac
igitur pugna animus Incontinentis in partes distrahitur, dubiumq; redditur, sic
ut quid faciendum sit nesciat: quia tamen cupiditates sunt vehementiores:
tandem vincitur ratio: καὶ μίαν γίνεσθαι τῆ δόξῃ, καὶ συμβαίνειν ἕκαστῷ λόγῳ
πῶς ἔ δόξης ἀκροατικῆς, Incontinentisq; appetitui obsequens peccat:
ὅταν γὰρ μίαν (δόξῃ) γῶγηται ἐξ αὐτῶν, ἀνάγκη τὸ συμπεραίνειν ἐν ἧ
μὴ φάναι τὴν ψυχῇ (ἐν ταῖς θεωρητικαῖς) ἐν ἧ ταῖς ποιητικαῖς
κράτειν εὐθὺς, partim Sciens & volens, quatenus appetitui obtemperat,
ἢ γὰρ ἄστυμια, quæ ἐκαστῶν τῶ ὁρθῶ λόγῳ, ἀγφ. κινεῖν γὰρ ἕκαστον δὴ
ταύτῃ τῶν μορῶν, partim Non-Sciens, quatenus recta ratio repugnat, & in
vira appetitui subijcitur. Magir. Gol. pp. supra citt. & seqq.
Quos vide. ut & Giph p. 547. & seqq. etiam libro 2. prior. a-
nalyt. c. 21. multa ad hunc locum accommodata tradit Phil. vide in pri-
mū Phil. qui elegantissimè hic loquitur.

Tria porro circa Incontinentiam consideranda sunt tempora,

1. Τὸ πρηνὲς μὲνον, πρὶν ἐν τῷ πᾶσι θεώματι, 7. Eth. cap. 2.
Tempus quod ante factam dicitur Giphian. p. 534. vulgò Præcedens,
quod præcedit Incontinentis actionem, ubi totalis (hoc est, & generalis sive
theoretica, & specialis sive practica) est honesti scientia, ὅταν σὺν οἷς αἰσῶν ὁ
ἀκροατικῶν. ibid.

2. Τὸ παρὼν, ἐν τῷ κερθεῖν ἕκαστῷ τῶν ἡδονῶν, Tempus facti,
Tempus quod in ipso facto dicitur Giphian. p. cit. vulgò Præsens, quod
est in ipsa actione Incontinentis, ubi non est illa totalis scientia, sed similis hic
est Incontinentis ignorantia, quia animus pravæ affectibus est perturbatus,
sic ut scientia eas quam habet, uti non possit. καὶ ἂν τῶτο τὴν ἀκροατικῆ
φασὶν σὺν ἁπασίμην ἔχοντα κρατεῖσθαι ἕκαστῷ τῶν ἡδονῶν ἀλλὰ
δόξῃ. ibid.

3. Τὸ μέλλον, ἐν τῷ μὴ μένειν ἐν ταύταις (δόξῃς) vulgò Futu-
rum, quod est post actionem Incontinentis, ubi redit illa honesti scientia. In-

contra. ut enim hic, cum remulentus & dormiens crapula somnoq; excessus
redit ad noticiam, quam ante habebat, ita ut incipiat facti penitentiam ago-
re. vide Mag. p. 645 Keck. syst. Eth. p. 336. & seq. & elegan-
tiss. Acciajoli. p. 585. & seq. Gol. p. 264.

Quo in incontinentie consideranda monet Cas. pag. 477.
Vim mentis, quae scit malum esse, quod agit: & impetum affectus, quo vim men-
tis & rationis hebetat, ipsaq; Incontinentis furoribus ad scelus designandum
trahitur.

OBSERVATIO. Contra Secundum tempus. Quod Incontinentes interdum bo-
nas sententias commemorant, bonasq; rationes afferunt, Unde eos non ita extra
sele rapit, nec scientiam in agendo amittere manifestum. R. Phil. ἀτελέ-
στερον hoc esse argumentum pro cupiditatibus ab Incontinenti removendis.
τὸ ἢ λέγειν ἑὸν λόγον ἑὸν δόξαι τῆς ἀπιστίας, ἔδειν σημεῖον. 7.
Eth. c. 3. Idq; probat tripliciter. Nam (1.) Viri, οἱ ἐν τοῖς πάθεσιν ἔχουσιν
bonas sententias proferunt, nec tamen melius propterea agunt: & (2.) pueri,
qui discunt in scholis legere, οἱ πρῶτον μὲθ' ἄλλων, bonas quidem sententias
legunt, sed tamen eas non intelligunt: & (3.) histriones, οἱ ὑποκρινόμενοι,
comitiū tragicūq; actionibus multa sub aliorum personis & agunt &
faciunt, quae tamen non verè ex animo proficiuntur, sed simulatè. Sic &
Incontinentes multa, quae recta & honesta sunt, sciunt & recitant, sed tamen
non secundum illa agunt. Magir. p. 656. & Acciajol. p. 581. Giph.
p. 546. & seq. verba Phil. haec sunt: τὸ ἢ λέγειν ἑὸν λόγον δόξαι
τῆς ἀπιστίας, ἔδειν σημεῖον. καὶ γὰρ (1.) οἱ ἐν τοῖς πάθεσιν τὰ τοιαῦτα
δοξοῦσιν, ἔπει λέγουσιν Ἐμπειροκλέες, καὶ (2.) οἱ πρῶτον μὲθ' ἄλλων
συνέειπον μὲν ἑὸν λόγον, ἴσταν δὲ ἔπαυ' εἶναι γὰρ συμφῶναι τὰ τοιαῦτα
λέγουσιν δὲ. ὥστε καὶ ἄλλοι τῶν ὑποκρινομένων, ἔτι καὶ ὑποληψάμενοι
λέγουσιν ἔπει ἀχερονομένους 7. Eth. c. 3. & 6. Eud. c. 3.

OBSERVATIO. Neminem Universale nosse, qui non & Singulare: Et sic nec
Incontinentem partim Scientem, partim Ignorantem peccare. R. Phil. 7.
Ethic. c. 3. καὶ ἀγνοεῖν ἔπει καὶ δόξαι, Universale namq; ALIUD est in
Seipso, quod dicitur τὸ ἐφ' ἑαυτῷ, Universale consideratum secundum homi-
nem, qui in se illud universale habet, Acciajol. p. 580. spectes Ricco-
bon. p. 683. Universale in se, Giph. p. 545. quod non in rebus, sed in
homine

homine & ejus intelligentia tanquam finibus continetur, ibid. in Seipso con-
sideratum, Gol. p. 261. intellectum, Heiland. ALIUD in Re, quod dicitur
ἡ ἀρετὴ ἀγία, & Universale consideratum secundum rem, Riccobon.
l. d. Universale in re, Acciajol. Giph. ibid. in ipsis rebus singulari-
bus consideratum, Gol. p. cit. in quibus cernitur, quibusq; definitur,
Giph. p. 546. imò quod nihil aliud est, quam ipsa res singularis, ibid.

Illud (Universale ἢ ἐφ' ἑαυτῶ) ubi notum est, simul singularia ejus
innotescunt, vide Acciajol. Sic ubi scis Universale, Omni homini sicca profici-
cunt, Singularem hanc, Hic est homo, non ignorabis. Non .n. ignorari potest ea
respe. In Universale, quod est in teipso, qui homo es, alias teipsum ignorares,
quod absurdum est. id. ibid. Hoc licet notum sit, non tamen statim singula-
ria ejus sciuntur. vide eund. Sic ubi scis Universale, Omne siccum homini
prodest, Singularem hanc, Hoc est siccum, non statim feces. &c. Sic licet cog-
noscas cum virginibus sacris rem non esse habendam, non tamen cognoscis hanc
esse virginem sacram. Priori modo Incontinentis non dicitur agere partim ig-
norans, sed posteriori. Acciajol. ibid. Riccobon. p. 683. qui hic
eleganter sumit.

Incontinentia autem est vel *Humana*, vel *Non-Humana*.
Gol. libr. 7. Eth. c. 5. p. 270.

Humana, quae κατὰ τὴν φύσιν dicitur, est vel *Propria*, vel
Impropria,

Illae, quae ἀρετὴ ἀπολύτως καὶ ἀπὸ τῶν dicitur. vide 7. Eth. c. 2.
sub finem. ἀρετὴ ἀπολύτως, 7. Eth. c. 5. Incontinentia absolute &
proprie, Giph. p. 564. 591. est Voluptatum Naturalium Necessariorum.
de quibus supra.

Hae, quae ἀρετὴ ἀπολύτως κατὰ τὴν φύσιν dicitur, item 7.
Eth. c. 5. ἀρετὴ ἀπολύτως κατὰ τὴν φύσιν, item, ἐπὶ τῶν ἀρετῶν ἀπολύτως ἀ-
πόλυτον κατὰ μεταφυσικὴν καὶ ἐξ ἀπὸ τῶν Eth. c. cit. Impotentia cum
addictione, Giph. p. 591. est Voluptatum Intermediarum Non-Necessa-
riarum. de quibus itidem supra.

Ἐστὶν ἄρα duplex: ἐστὶ ἢ καὶ τῶν ἀρετῶν (NB. vocem gene-

Jerusalem) Nov. edit. 2. M. M. c. 6. & Precipitantia & Infirmi-
tatis, Donalds. p. 276.

Precipitantia, (quam in Voluptatibus Naturalibus Necessarijs
Precipitantiam simpliciter & absolute: in Intermedijs vero Non-Necessarijs
Precipitantiam cum adjectione ejus rei, circa quam excedit, dicito) qua &
Præceptis, Gol. p. 273. Præcipitans, Magir. p. 682. temeraria Inconti-
nencia, Acciajol. p. 612. Riccobon. p. 285. est, quæ sit non præ-
cedente consultatione & deliberatione, Acciajol. p. cit. οἱ δὲ ἄλλοι τὸ μὴ
βυλεύσαντες ἀγνοοῦντες τὸν ἑαυτῶν πῶδες. 7. Eth. c. 7. 6. Eudem.
c. 7. quare subito per Imprudentiam ad peccandum à vehementiori affectu
abripimur. Donaldson. l. cit. Keekermann. systemat. Eth.
p. 339. & curs. Phil. disput. cit. §. 31. Mag. Gol. II. cit.

GRÆC. ἀπειρία, 7. Eth. c. 7. & πῦσιμ. ἀπειρία ἕως καὶ
ἀνοήτης, καὶ ἐξαιτίας γινόμενη sc. ἀπειρία, 2. M. M. c. 6.

Estq; proprie in Voluptatibus Naturalibus Necessarijs: Improprè in In-
termedijs Non-Necessarijs, ut & his, quæ supra Inimicas diximus. quò refer
illud exemplum, quod habet Goclen. disput. Ethic. cit. §. 39.
cum quis præter opinionem in hostem suum, qui ei mortem minatus est, incidit,
& eum invadens vulnerat aut interficit.

Laborans hac οἱ χολερικοί, θερμὸι καὶ (πλάκας) εὐφραῖς 2. M.
M. c. 6. ὀξείας καὶ μελαγχολίχης, 6. Eudem. c. 7. sub finem.

Infirmitas, (quam in Voluptatibus Naturalibus Necessarijs Infir-
mitatem simpliciter & absolute: in Intermedijs Non-Necessarijs Infirmi-
tatem cum adjectione ejus rei, circa quam excedit, appellato) qua & Imbecillitas,
Magir. p. suprà cit. Infirma, ibid. Gol. p. 273. Acciajol. p. 612.
Imbecillus Incontinentia, Riccobon. pag. 285. Impossentia imbecilla,
Giphan. p. 591. est, quæ sit præcedente consultatione & deliberatione
Acciajol. l. d. οἱ μὲν τὸ βυλεύσαντες, ὅτι ἐπιμένοντες οἷς ἐβυλεύ-
σαντες, ἄλλοι τὸ πῶδες. 7. Eth. c. 7. 6. Eudem. c. 7. quare aliquan-
diu pravè affectibus resistentes, tandem succumbimus. Donaldson.
p. 277. Keck. systemat. Eth. p. 340. & curs. Phil. disp.
cit. §. 32. Mag. l. cit.

GRÆC.

ΓΡΑΕ. ἀδύνατα. 7. Eth. c. 7. Ἐ πασιμ. ἀδύνακί τις ἢ μετὰ
λόγῳ ἔστι δύναμις. sc. ἀρχαία. 2. M. M. c. 6.

Fitq; proprie in Voluptatibus Naturalibus Necessarijs: Improprîe in In-
termedijs Non-Necessarijs. quod refer & Immanes, de quibus supra in Pra-
cipitantiâ.

Voluptates, circa quas Impotentia versatur, sunt ea, quas pleriq; mortales
possunt reprimere, & ea, in quibus pluraq; pars & multitudo se continere
potest, non ea, quibus interdum boni obistere nequeunt. vide Giph. p. 593.
si fontess. 7. Eth. c. 7. & 6. Eud. c. 7. consule. hoc & sub Praecipitantiâ nota.

Laborant haec οἱ φλεγματικοὶ καὶ αἰμοειδέες, de quibus Acci-
ajol. p. 613. ψυχροὶ καὶ μελαγχολικοὶ, 2. M. M. c. 6.

Non-Humana, quae ὑπὲρ ἀνθρώπων, extra hominem Giph.
p. 564. dicitur, eaq; cum adiunctione, seu similitudine quadam, Giph.
l. d. Vel θηρώδης, Vel νοσηρωτάδης, addunt hîc duabus speciebus pleriq;
ἐπιτην, sed vide supra quae de lucidorum Non-Naturalium subdiuisione (qua
in θηρώδη καὶ νοσηρωτάδῃ ea distinximus) diximus. vide Giph. p.
iam cit.

Hoc voluptates adeo avertamus, ut ne propter honestam Volupta-
tem aliquis laude dignum suscipiamus. vide Donaldson. p. cit. Keck.
syst. Eth. p. 335.

Ανώμοτον hoc vitium est, siquidem vel nulli vel pauci homines
rarissime reperiuntur, qui voluptates minus expetant, quam debeant. vide
Mag. p. cit. & Goclen. disp. Eth. cit. §. 36. facti huc ἐκτ. 18.
ἀγωνισμ. nostri 10. de Temperantia.

Utrumq; Generaliter Semivirtutum dices.

DE TOLERANTIA,

Qua est Virtus Imperfecta, qua res aduersas
& laboriosas cum quodam dolore honestatis
gratia

gratia perferimus. Donaldf. libr. 3. synopsis. Eth. c. 12. p. 277. Keck. libr. 2. syst. Eth. c. 4. p. 341. Gol. p. 256. vide & Piccol. gr. 3. c. 14.

DEFINITIONI

I. Ετυμολογία. II. Ομωνυμία.

Εκθεσις.

I. Tolerantia à tolerando, hoc est, perferendo dicitur.

II. Ετή, ὁμωνυμία. Nomen significat

1. Virtutis habitum ex præceptis & longo usu ortum, Keck. syst. Eth. p. 342. quo omnes adversitates & dolores, quos depellere non possumus, tranquilla & composita mente toleramus, neque propterea quicquam inhonestum aut indecorum vel in nos vel in alios admittimus. Idem ibid. pag. 220

2. Effectum & q. virtutem, nec præceptis, nec usu magnopere probatur. Id. p. 342. ut hic.

3. Εν πάτῃ à quibusdam Fortitudini ὁμωνυμία statuitur: Sic Isocrat. in Panath. copulat ἀνδρείαν καὶ ὑπομονήν. verè tamen inter eas hoc est observandum discrimen: Fortitudo ad id, Tolerantia perferere pericula. Donaldson. p. 278. Keck. syst. Eth. p. 342.

4. Denotat quandoque ipsam perferendi actionem, Scap. quæ proprie ὑπομονή, item ἀνοχή, ὑπομονή, LAT. Toleratio, Cic. 2. de Fin. dicitur.

III. Dicitur alias Patientia, vide Donaldf. p. 278. Constantis. Acciajol. p. 608. & seq. &c.

III. Ζωνυμία.

GRÆC. καρπεία, 7. Eth. cc. 1. 7. &c. 2. M. M. c. 6. 6.

Eud. c. 1. & passim.

DEFINITIONIS I.

GERM. Sältigkeit/ Erduldung/ Duldmuth.

GENUS II.

IV. Definitiones eius ex 7. Eth. cc. 1. 7. 2. M. M. c. 6. 6. Eudem. c. 7. studiosus lector ipse colliget.

DIFFERENTIA

V. De GENERE non est quod laboremus: relege quæ supra de Genere Continentie diximus.

VI. DIFFERENTIA itidem ex dicta dissertatione liquet. Proprium eius quod sit & ἀνακρίτως ex eadem deducitur.

Τὸν εἶναι ἢ εἶναι καὶ τὰς εἴδεις σκοπεῖν & hic, ut ibidem ἀδιαφορεῖν.

OBIE

VII. OBJECTVM vel INTERNVM est, vel EXTERNVM.

INTERNVM est vel PRIMVM, vel A PRIMO ORTVM. OBJECTVM.

HOC est λύπη, hoc est, Dolor ex adversarum gravamine ortus. 7.

Eth. c. 7. 2. M. M. c. 6. ὁ δὲ καρτερῶν ἔστι ὑπομνήων τὰς λύπας, ἔστι καρτερὸς ἐστίν. Ἔτι ὁ μὲν πρὸς ἡδονὰς ἀκρατής, ὁ δὲ ἐγκρατής; sic ὁ δὲ πρὸς λύπας μελαγχολός, ὁ δὲ καρτερικός, Eth. I. cit. Ἔτι ὁ μὲν καρτερῶν ἐστίν ἐν τῷ ἀντέχειν, hoc est, in perferendo ἔτι resistendo doloribus Gocl. disp. 15. §. 68. dum Irascibilem potentiam ad res adversas ferendas difficulter cogit, ἢ δὲ ἐγκράτεια ἐστίν τῷ κρατεῖν hoc est, in continendo voluptates ἔτι vincendo. Goclen. ibid. Phil. I. Eth. cit. ἔτι 6. Eudem. c. 7.

EXTERNVM vel GENERALE vel SPECIALE statusimus.

ILLUD sunt in genere omnia adversa, cuiuscumq; generis, sic Xenoph. πρὸς χειμῶνα ἔστι ἕξις ἔτι πάντας πίνεσ καρτερικώτατος. Idem, τὸ σάμαλι πὲρ σωτηριάνων ἔτι καρτερῶν. idem παρὰ 2. ἢ πρὸς λιμὸν ἢ πρὸς δίψαν ἢ πρὸς πόνον καρτερῶν Isocrat. in Archid. δὲ καρτερῶν ἔτι τῶν πρῶτον, καὶ ἑσθλῶν πρὸς τὸ μελαγχολῶν. Hermog. καρτερῶν πρὸς κινδύνους & Plat. in symp. πρὸς δὲ τὰς χειμῶνας καρτερῶσας. Sic Cic. in parad. Tolerantia rerum humanarum ἔτι c.

HOC sunt in specie ea, circa que Fortitudo est occupata.

Deo, χυμῶν ἔτι χάρις τοῦ Δμ. Lector. ad ἔγκρασιμ. IO. ἐκθ. 21. & seqq. remissum volumus.

Objectum hoc erit, ut ἔτι in Continentia, difficilium, usitatum tamen ἔτι pervulgatum, utpote cui major pars hominum resistit. ὁ δὲ ἐλλείπων πρὸς αἰετὸν πολλοὶ ἔτι ἀντιτέμνει καὶ δύναται, ἔτι μελαγχολός ἔτι ἡρόφων. 7. Eth. c. 7. quem vide. nec tamen hoc omne: nam sunt quidam quibus vel natura, vel morbo id asit, ut obfisteri nequeant. ἔτι c. vide Giphian. pag. 577. hic elegantiss. propterea recte voce δύναται utitur Phil.

Licet ἔτι Contineus etiam versetur circa Dolores: improprie tamen hoc fit, nec eodem modo: cum Tolertans potius in Doloribus perferendis; Con-

timens in vincenda magis consistas. Goelen. disput. Eth. cit. §. 67.
ubi adde & Jov. Pont. libr. 1. de obed. c. 12.

Et. Est autem quoad Objectum Latè cum Fortitudine Tolerantia comite-
dere videatur: minime id tamen. aliud nanq. est *ἡ ἀναγκαῖότης*;
immorog, animo; aliud *ἡ ἀναγκαῖότης*, cum molestia & pugna agere, re-
pere hic quæ supra de Continentia Objecto diximus; & imprimis Phil. 7.
Eth. c. 7. 2. M. M. c. 6. 6. Eudem. c. 7. fortis cit. & Pic-
col. gr. 3. c. 14. leg. & breviter Donaldf. p. 278.

VIII. Sicut supra τὸ μὲν τῶν ἡδονῶν 7. Eth. c. 4. ἡδονῶν ἢ ἡ-
δονῶν, hoc est, voluptatum; 7. Eth. c. 7. Sic & hic τὸ λυγρῶν, h. e.
Tristitia Dolorumve formetur distinctio. ERGO

Sicut ἐν τῷ τὸ ἡδονῶν ἀναγκαῖότης ἴσῳ ἀπὸ τῆς κατὰ μέγεθος ἡδονῆς
&c. ὁμοίως ἢ ἔστι τῶν λυγρῶν ἔχει ἡδονῶν. Breviter

Quotuplex est Voluptas; Totuplex est & Dolor.

Sunt ergo ΔΤΗΑΙ divisione

PRIMA vel *Necessarie*, vel *Non-Necessarie*.

ET

Sicut in Continentia τὰ ἡδέα ἀναγκαῖα proprium probavimus Con-
tinentia Objectum: Sic & hic τὰς λύπας ἀναγκαῖας proprium Tolerantia
Objectum statuimus.

Sicut ibidem τὰ ἡδέα τῶν ἀναγκαῖα improprium probavimus Con-
tinentia Objectum: Sic & hic τὰς λύπας τῶν ἀναγκαῖας improprium
Tolerantia Objectum statuimus. (NB.) Circa quas enim Voluptatis species
& qua ratione Continentia versatur, circa eas etiam Doloris species, & eadem
ratione Tolerantia versabitur.

SECUNDA vel *Naturales*, vel *Non-Naturales*
vel *Intermedia*.

Illas & Communes, & Proprias;

Istas & Ferinas, & Morbosas statuimus.

Tertiam, divisionem qua in Honestos & Turpes dividi possent, utpote
non usq. adeo hic necessariam, consulto preterimus.

In omnibus autem his recurre ad ea, quæ in Continentia diximus. Im-
primis ἀξίως, illud, quod pauld ante ad NB. dedimus, lex hic Sapientis
cui sus. esto.

IX. Tola

IX. Tolerantia species tot statuimus, quot sunt virtutes. Piccol. gr. 3. 17.
c. 14. Rationem supra in Continentia dedimus. addimus haec ex eod. **Divi-**
Lices Tolerantia proprie fit vis ad Fortitudinem, ut Continentia ad Tempe- 3 10.
rantiam: tamen, quoniam virtus omnis in Dolorē & Voluptate late sumptis
versatur; propterea ut in ardentibus ad singulas virtutes communis quaedam
Temperantia, communisq; Fortitudo, ita communis quaedam Continentia, com-
munisq; Tolerantia locum habent.

X. FINIS est τὸ Κελεύ.

Excludit hic Finis omnes illos, qui propter sua scelera iustas pœnas luunt,
easq; patienter ferunt, qui Tolerantes dici non merentur. vide (sed suo modo)
Dan. libr. 3. Eth. Christ. c. 3. p. 318. b. & seq.

XI. EXTREMUM est vel Excessus, vel Defectus.

Illud dicitur Pertinacia, Donaldson. p. 279. obduratio;
Keck. syst. Eth. p. 342. Durities, ibid. Estq; vitium Donalds.
viciosus affectus, Keckermann. modum in adversis excedens, quo ex
obstinatione animi quævis molestia & adversa sine honestatis ratione magnove
respectu perferimus. Donalds. Keck. II. cit.

GRÆCIS dicitur ἰσχυροπραΐα, 7. Eth. c. 9.

GERM. Halsstarrigkeit/ &c.

Hoc dicitur Molities, Donaldson. p. 280. Keck. p. cit
Riccobon. p. 284. 695. &c. Terent. in Eunuch. cunctanda her-
ile hæc molities animi est. Molitudo, Acciajol. p. 608. & seq. &c.
Mollitia-eid. p. 612. &c. Salust. Cic. 2. de finib. Malitia, Cic.
pro Publ. Sylla. & Magir. p. 679. Estq; vitium in adversis (non
omnibus, sed que diu quis sustineret: οὐδὲ μαλακός ἐστιν ὁ μὴ ὑπομέν-
ων πόνους; ἀ ἀμαλγῆς ἢ ἀδύς ἐστὶ ἀναγκάσιος ἀν ἀδύ. πῆ
ὑπομένειν. 2. M. M. c. 6. id & dicitur 7. Eth. c. 7. & 6.
Eudem. c. 7.) desiciens, quo nullas plane molestias ac dolores honestatis
gratia perferre volumus Donalds. l. cit. Gol. p. 256.

GRÆCIS dicitur μαλακία, 7. Eth. cc. 1. 7. 2. M. M. c. 6.
& Eudem. c. 1. &c. Xenoph. pad. 8.

GERM. Weiche.

Estq; vel Delicata (in strictissima significatione voce hæc accepta: aliud

nares, & delicati & molles habentur pro σωφροσύναις, ut patet ex Giph.
p. 574. auctor hujus strictæ significationis est ipse Phil. 7. Eth. c. 7.
ubi sic: ὁ δὲ ἐδέσταν, πρὸς; ἀ οὐ μολδοὶ ἔξω τὴν εὐνοίαν καὶ δὴν ἀσπασίαν
& ὁ ἀγλαῶς ἔξω τὴν φῶν καὶ τὴν ἠ ΤΡΥΦΗ ΜΑΛΑΚΙΑ
ΤΙΣ ΕΣΤΙΝ. vide & Giph. in c. cit. p. 578. vel secularis.

Delicata est eorum, qui vel parvas & minutas horrens molossitas.

Estq; vel Instia, vel Quasita, Donaldson. Magir. pag. 681.
& seq. Keckerm. syst. Eth. pag. 343 innuit hanc divisionem
Phil. 7. Eth. c. 7. & 6. Eudem. c. 7. sive sub finem.

Illæ, quæ & Non Voluntaria, Gol. p. 274. est, quæ naturâ (1.)
loco (qualis fuit Jonum, Persarum, Sybaritarum, lege hic Giph. in com-
ment. c. 7. Eth. p. 577.) (2.) ætatis, (qualis est infantum & puero-
rum) (3.) sexus, (qualis est in feminis, vide libr. 9. de hist. animal.
c. 1.) (4.) aliunde affectionis gratia (qualis est in ijs, qui diuturnis morbis
exercantur, Keckerm. l. cit.) inest. Donaldson, Keckermann.
Gol. II. cit.

Hæc, quæ & Voluntaria, Keckerm. Gol. Magir. II. cit.
est, quæ nostra culpa ac voluntate contrahitur, Donaldson. p. 281. &
hi ibid. qualis est in voluptuarijs, delicatis ac ignavis &c. qui ob levem ac
ridiculum dolorem male habent, ut qui inter ambulandum pedum attrabe-
re gravantur, ne forte sibi dolorem laborando creent. &c. 7. Eth. c. 7.

Secularis est eorum, qui laboris fugiendi gratia nescio quæ ridicula
afficiant, puta si quis laboris fugiendi gratia congressus oris destinatos querat.
Et hæc de Tolerantia.

VIRTUS HEROICA

Est Habitus animi non nostra industria (principa-
liter) acquisitus, sed divinitus quibusdam con-
cessus, ad ejusmodi actiones perficiendas, quæ alio-
quin

quoniam solis humanis viribus prestari non possent.
Gol. libr. 7. Eth. c. 1. p. 254. vide & Piccol. grad. 6. c. 12.
in princip. & Goelen. disp. Eth. 13 §. 5. Danaum libr. 1. Eth.
Christ. c. 21. p. 50. b.

ἐκθεσις.

I. Absoluta Virtus (Moralis) cum Perfecta, tum Imperfecta (usq; absolutè
spectatis) Speciebus superest Virtus (Moralis: termino hoc utamur, quia proprie
heroica virtus est splendor moralium Virtutum, & præsertim earum, in qui-
bus resurgere est difficile, magisq; supra hominis vires collocatum. &c.
Piccol. gr. 6. c. 4.) Perfectissima, spectata in gradu eminentia, qua
vulgò vocatur Virtus Heroica. de qua iam D. O. M. A. N.

II. Non differt Virtus Heroica a communi Virtute species, ut Thomas
1. 2. q. 54 art. 3. rebatur, utpote & Genere & Objecto & Fine cum
eadem conveniens; sed gradu, sive fervore à tepore. vide breviter Kecker.
libr. 3. syst. Eth. c. 5. p. 344. can. 1. & disp. 27. curs. Phil.
§. 37. & probl. 14. ibid. Magir. p. 640. fusiùs de hac quaestione
differit Piccol. gr. 6. c. 5. quem vide. & Goel. q. 66. Eth. vel
si placet, Πηλοπύλω, quam Riccobon. in comment. c. 1. libr. 7.
Eth. p. 678. collegit, consule. Nos ἐξήγησιν huius ἑρμηνείας ad partem
αὐτῆς ἑτέρας nostræ ἡδυσκοπέως ablegamus.

III. Το ΕΙ ΕΣΤΙ, An sit & H. duobus probat argumentis Phil. 7. Eth.
c. 1. & 6. Eudem. c. 1.

1. ab autoritate Homeri, qui Iliad ψ. Priamum de Hectore sic lo-
quentem introducit.

--- ἔδε ἐὼν κἄ

ἀνδρὸς γὰρ θνητῶ πάντες ἐπιμενέμεν ἀλλὰ θεοῖο.

2. ex vulgari proverbio ibi: ὡς εἶ, καὶ γὰρ παρὰ θεῶν, ἐξ ἀνθρώ-
πων γινώσκου θεοὶ δὲ θεῶν ὑπερβολῶ. &c.

IV. Dicitur autem Virtus hac LAT. Heroica, nomine ex Græco Idiomate
ascito, ubi dicitur, ΗΡΩΙΚΗ, quia Latini eam non satis exprimere poterunt.
Keck. syst. Eth. p. 345. Sic autem veteres eos, qui talibus vir-
tutibus præditi fuerant, non simpliciter pro hominibus, sed pro divinis homi-
nibus

C c 3

nibus

fractiores, quanto Dii damnantibus, Scap. unde & ἡμιθεοί, hoc est, Semidei
didi sunt, ut testatur Hesiod. in Erg. lib:

Αὐθρῶν ἡρώων Διὸν γένετο, εἰ καλέσονται

ἡμιθεοί. hoc est, Semides, ex deo & homine orti, Piccol. gr.

& c. citt. Magir. p. 640, quod facit & illud ex Iliad. ψ. supra cita-
tum. Ratio autem cur à Dijs Heroes genus duxisse finguntur, Semideiq; ap-
pellati sunt, non alia est, quam quod Heroes sine illustres homines, qui per
eximiam aliquam virtutem conditionem sunt adepti super humanam resul-
gentem, per quam vel præclaram ducunt vitam, vel vita sancti per ora homi-
num celeberrimè circumferuntur: id quod sub fabularum involucris Poeta in-
tellexere. vide Piccol. gr. 6. cc. 2. 4. & Theupol. l. 6. acad.
contempl. c. 6. quod facit & illud Phil. 7. Eth. c. 1. ὡς, εἰ καλε-
πεύ Φασιν, ἐξ ἀνθρώπων γίνονται θεοὶ δι' ἀρετῆς ὑπερβολῶν &c.
(2.) VEL quod habeant naturam aeream & impetus vehementes inflar
ventorum. Keckermann.

Ὅτι τὸ εἶπεω, hoc est, dicere. Nam facundi rhetores argutiq; Sophi-
sta iudicati olim fuerunt heroica proles, cæterorumq; hominum dices & prin-
cipis. Piccol. grad. 6. c. 1. ἐτυμολογίας huius autor est Platō in
Cratulo.

Ὅτι τὸ εἰρηάζεω, hoc est, eligendo. unde Virgil. Eclog: 4
Heroes delectos (ἡρωεὺς) vocat.

Ὅτι τὸ εἶπεω, hoc est, amore, sive (1.) quod ex mutuo Damo-
num & hominum amore orti olim facti à veteribus fuerint, ut supra diximus;
Sive (2.) quod sint Dæmones flagrantes, quod homines in Deorum amorem
rapiant, ac iritent, ut Hierocles, quem citat Piccol. Sive (3.) quod
amor & studium veritatis in heroicis naturis sit vehemens: quæ postrema de-
rivatio est omnium optima.

VI. Tribuitur aut in Virtus Heroica quantoq; adq; secundo loco & minus
propriè, ut loquitur Piccol. gr. 6. c. 4. ignobilioribus, Sic Hom. in
Od. c.

Μέλιθ' ἦρας,

ἢ καὶ δαλιχίους, θεράπων δ' ἦν Ἀμφιδόμο.

Sic & qui in aliqua arte resulerunt, & in genus humanum aliquod be-
neficium contulerunt, heroicis nomine honestati sunt; huius generis sunt Aescu-
lapius,

II.
Ομῶν
μῦθος

Explic. Orphens, Piccol. gr. & c. cit. proprie autem, ut supra Ex. J. 1.
de Sum. ad Morales Virtutes pertinet.

NB. Inventores artium Deos potius quam Heroes fictos olim fuisse, quatenus
genus artium inventio ex sola divina anima parte producit. Idem ibid.

III.
Zuvv-
mies

VII. Dicitur alias Virtus, Affectio Giph. p. 577. divina, Accia-
jol. p. 562. Mauric. libr. Eth. 2. c. 6. p. 88. §. 3. Goclen.
disp. Eth. 13. §. 4. & q. Eth. 67. Keckerm. systemat. Eth.
p. 348. can. 10. & disp. 27. curs. Phil. probl. 14. vide &
Dan. libr. 1. Eth. c. 21. p. 90. non quod Dei sit, cum ille habeat in
se omnem perfectionem supereminenti modo, Acciajol. l. d. $\eta\gamma\lambda\omega\sigma\tau\epsilon\gamma$
 $\xi\delta\delta\epsilon\ \eta\mu\epsilon\iota\varsigma\ \epsilon\sigma\tau\iota\ \eta\gamma\alpha\lambda\iota\alpha\ \xi\delta\delta\epsilon\ \delta\epsilon\sigma\tau\eta\ \xi\ \tau\omega\ \xi\delta\delta\epsilon\ \eta\tau\epsilon\varsigma$. 7. Eth. c. 1. 6. Eud.
c. 1. vide & 2. M. M. c. 5. egregie hic differens sed quia facti homines si-
miles quoquo modo Deo. Acciajol. ibid. qui enim ea sunt predicti, magis ad
Dei similitudinem ascendere, quam ad humanam infirmitatem descendere videntur.
Keck. syst. Eth. l. cit. (de hac assimilatione Piccol. gr. 6.
c. 15. ut infra, ubi de Fine V. H. dicemus) estque divinum quid, vel afflatus
divinus, Goclen. in comment. c. Eth. Mauric. cit. pag. 89.
cum namque homines aut communi & usitate ratione sint boni, & hoc ab ipsis
hominibus proficisci videatur: aut iniustitiae, quod Deo potius tribuendum:
usitato more, ad hoc vel illud agendum ex se moventur, ad praecleara & exi-
mia facinora divinitus commoventur. Giph. p. 528. & seq. ex Plutar-
cho in vita Coriol. imò & propter raritatem & acquirendi difficulta-
tem talis dicitur, Keck. probl. Eth. iam cit. ex 7. Eth. c. 1. ferè
in princip. 6. Eudem. c. 1. in idem ferè in princ. dicitur & Virtus Excel-
lens, Idem. disp. curs. Phil. §. 35. virtus Extraordinaria, Mauric.
1. Eth. cit. confer & sed suo modo, Dan. lib. & c. Eth. cit. p. 90. b.
splendor & eminentia Virtutis, Mauric. ibid.

Phil. dicitur $\eta\ \tau\omega\sigma\epsilon\gamma\ \eta\mu\epsilon\iota\varsigma\ \delta\epsilon\sigma\tau\eta\ \eta\gamma\omega\iota\omega\tau\eta\ \eta\gamma\lambda\omega\sigma\tau\epsilon\varsigma$ h. e. virtus
qua supra nos, heroica & divina, $\tau\pi\iota\omega\tau\epsilon\varsigma\ \delta\epsilon\sigma\tau\eta\varsigma$, h. e. praestantius
quid virtute (humana): cum excellencia hac virtutis predicti Deo audentes
potius quam homines sint iudicandi. $\eta\ \tau\eta\ \eta\mu\epsilon\iota\varsigma\ \delta\epsilon\sigma\tau\eta\ \alpha\upsilon\tau\omega\tau\eta\ \eta\ \epsilon\tau\epsilon\varsigma$
vide 7. Eth. c. 1. 6. Eudem. c. 1. $\eta\ \delta\epsilon\sigma\tau\eta\ \eta\ \tau\eta\ \eta\gamma\alpha\lambda\iota\alpha\ \tau\eta\ \eta\mu\epsilon\iota\varsigma$
 $\delta\epsilon\sigma\tau\eta\ \alpha\upsilon\tau\omega\tau\eta\ \eta\ \tau\eta\ \eta\gamma\alpha\lambda\iota\alpha$. 2. M. M. c. 5. $\eta\ \delta\epsilon\sigma\tau\eta\ \eta\ \tau\eta\ \eta\gamma\alpha\lambda\iota\alpha\ \alpha\upsilon\tau\omega\tau\eta\ \eta\ \tau\eta\ \eta\gamma\alpha\lambda\iota\alpha$
 $\delta\epsilon\sigma\tau\eta$. ibid.

VII. Dicitur

VIII. GENUS Habitum fatuimus: rationem ejus autem, ne γλαῦ- DEFINI-
τος eis A. Platonis, reddere haud opus esse arbitramur. TIONIS^r

IX. Dissent. Eustrat. in. c. 3. libr. 2. eth. qui V. H. absolutam I.
perturbationum evulsionem dixit, sed male, ut Piccol. grad. 6. c. 7. GENUS.
egregie demonstrat.

Distinctionem inter Virtutem Heroicam & Motum Heroicum, quam
Goelen q. Eth. 66. sub finem tradit, commodè hic inculcandam conse-
mus, sic autem ille: Distinguendum inter Motum Heroicum, & Virtutem
Heroicam: Hæc est habitus: Ille verò est actio divinitus, extraordinariè,
scu præter commune in ordinem excitata, quæ non potest præstari quoties
nos volumus.

Sed age Causas ejus dispiciamus.

X. CAUSA EFFICIENS Virtutis Heroicæ est per quam causa CAUSÆ.
assequitur.

Eth. vel PRIMA, vel SECUNDA.

Sequitur hic in causarum Virtutis Heroicæ indagazione eandem ratio-
nem, quam supra de virtute. 8. in Virtutis Moralit. causarum inquisitione
observavimus.

ILLÆ est ipse Deus, Magir. p. 640. Mauric. 1. Eth. cit.
Keckerm. disp. curs. Phil. 27. probl. 15. ejuq. specialit. actio,
idem. systemat. Eth. p. 349. can. 1. Goelen. disp. Eth. 13.

§. 7. & qq. Ethic. 66. 67. Sed non sanctificantis, id. q. cit. 67.
qua datur incales præstans, Keckerm. syst. Eth. p. 349. can. 14.

(non enim in humana potestate est sic & aliter nasci, can. 13.) excitaturq.
peculiaris quidam afflatus, can. 12. singularis impetus can. 14. & ductus
divinus, can. 12. quo incitata heroica natura altissima sibi proponunt, &

propter quem ductum nanciscuntur oportunitates, successus & felicitates, quæ
alij non nanciscuntur can. eod. (non enim in viribus humanis sunt oportuni-
tates & successus inopinari, can. 13.) lege Timpler. libr. 3. c. 11. q. 2.

Quæ omnia compendiarè Cic. 2. de Nat. Deor. ex Plat. comple-
ditur hîc: Nullus vir magnus vel excellens sine afflatu divino extitit. Hæc
respectu Heroicæ Virtutis magis divinas, quam humani censeari debet. Keck.

can. 14. vide & disput. 27. curs. Phil. probl. 16. potiusq. divini-
tus commissis, quam acquisitis dicitur, Mauric. 1. Eth. cit. Imò hinc Hero-
ica dicitur

us dicti sunt genus ducere à Dijs, vide Piccol. gr. 6. c. 2. & vel Jovis
vel Apollinis filij, ibid. lege locum elegantissimum.

Diligenter hic expende tabellulam istam, quam Goelen. q. 67.
tra. 11.

Hæc est vel Principalis, vel Minus-Principalis.

Illæ vel Mediata, vel Immediata.

Mediata vel Remota vel Propinqua.

*Remota est, que ex solo partim animo pendet, partim ex tempera
mento corporis.*

*Ex animo que pendet duplex est: vel Intellectus Practicus
vel Voluntas*

Consule eas, que ἀγνώστ. 8. ἐκθ. 11. & seqq. tibi suggerent.

*Ex temperamento corporis pendens est ἐπιφύα,
h. e. Singulare temperamentum & dispositio corporis, Keck. p. 346. can. 3.
Non adversatur nobis Piccol. gr. 6. c. 3. sub finem, sed stat nobiscum
grad. cod. c. 8.*

Propinqua est electio. vide ἀγνώστ. cit. ἐκθ. 21.

*Immediata est actio, vide ἀγνώστ. cit. ἐκθ. 22. constans
& excurtus, Keckermann. systemat. Eth. p. 346. can. 6.
multus labor & sudor, idem disp. curs. Phil. 27. probl. 14. con-
fer & probl. 15. constans, Idem. p. syst. Eth. cit. cann. 4. 6.
& probl. pr. cit.*

*Minus-Principalis est vel Intrinseca, vel Extrin-
seca.*

*Illæ impetus est naturalis desiderium, Keckermann. p. syst.
Eth. cit. cann. 5. 6. 16. confer & disput. curs. Phil. cit. probl.
jam cit. 15. Mauris. I. Eth. cit. imprimis vide Piccol. gr. 6. c. 8.
in principio.*

*Hæc est Cura, que vel Externa, vel Interna: de quibus vide
ἀγνώστ. cit. 8. ἐκθ. 36. 37. &c. Keckermann. syst. Eth.
de hæc*

de hac Minus-principalis Extrinsicca Causa, qua Cura nobis dicitur. sic
p. 350. can. 17. Ad Heroicam Virtutem plurimum fa it felix Iustitatio,
atq; adeo doctrina eminentior de summis rebus, nempe de Deo, Spiritibus,
anima humana: quare autem de his capitibus instruendus sit is, qui ad V.
H. aspirat, explicat Idem sub can. eod. vide & Piccol. gr. 6. c. 8.
sub finem. Effertorum namq; hominum genus ex educatione, que perperam
facta est, deterius evadit serm &c. vide eund. gr. eod. c. 2.

Hisc accedit & Fortuna, utpote que multum auxiliij V. H. submini-
strat. Heroi enim est ea vincere, quibus passim humana conditio succumbit.
Keck. disp. curs. Phil. cit. probl. 15. lege & elegantiss. Piccol.
gr. 6. c. 8.

MATERIA CIRCA QUAM est vel Interna & Communis vel
Externa & Propria.

ILLASunt Affectus &c. vide ex 9. 46. & seqq. ἀγαθὸν μ. 8.

HÆC sunt omnia reliquarum Virtutum Objectum, sed excellentius & ma-
jus, & tale imprimis, quod bonum publicum concernat, & evidentem humano
generi utilitatem afferat. Keck. syst. Eth. 351. can. 18. confer &
p. 347. can. 9. & Goel. disp. Eth. cit. §. 11. & seqq.

MATERIA IN QUAM sive SUBIECTUM INHÆSI-
ONIS ex 9. 59. ἀγαθὸν μ. 8. patet. De qua (Materia) ex 9. cit.
egit brevissimè: sed brevissimè Pars Secunda nostræ ΗΘΟΣΚΕΨΕΩΣ
age, latissimè.

Appetitūs a Perturbationes non omnes V. H. evellit, sed heroico quodam
modo eas moderatur. Piccol. gr. 6. c. 7. Et hæc determinatè de sola
Virtute Heroica Morali vera sunt. Quatenus enim pro Eminentia Virtutis
Intellectualis (idq; minus propriè) sumitur, etiam in mentes, qua Virtutum
Intellectualium Subjectum est, locum habet.

Commundè hic queritur: In quo hominum genere, An piorum tantum &
fidelium, An etiam infidelium, hæc virtus detur? Dan. c. Eth. supra
cit. p. 92. solis fidelibus eam tribuit: vide & Piccol. gr. 6. c. 12.

D d d 2

41 &

at & infideles ea floruisse testantur in sua historia. Tu, bone Lector, brevitate si cupis Piccol. gr. 6. c. 4. Gocl. 9. Eth. 67. Mag. p. 640. lege. Licet non inficiamur Virtute Heroicam Theologicè consideratam solis fidelibus tribui. Nec solis viris, sed quandoq; & feminis (licet sexus muliebris ipso virilitate inferior & ignobilior: ut ex 1. Polit. c. 5. libr. de Physiogn. cc. 2. 5. & libr. 9. de hist. animal. c. 1. constat) Virtus Heroica competit. lege hic Piccol gr. 6. c. 10. Keck. disp. curs. Phil. cit. probl. 17. quibus adde Plutarch. lib. de virtutib. mulier. t. 1. Moral. Cæl. Rhodig. libr. 14. lect. variat Lipf. libr. 2. civil. doct. c. 3. suere hoc de grege Amazones. Sed hac de questione cum J. ex professo Pars Secunda in J. nostræ differes.

FORMA est heroicè, hoc est, supra humanam conditionem atq; adeò, ne Keckerm. syst. Eth. p. 347. can. 9. loquitur, cum admiratione perferre adversissima quæq; & quibus alij homines misere succumbunt, sicq; humanam conditionem vincere, ut etiam in summis miserijs decus tui personæ, tum virtutis suæ heros tueatur. Id can. cit. In formanda hoc forma primus graduum requiritur ordo: (1) Continentia & Tolerantia. (2) Virtus Moralis: quæ (3) sequitur Virtus Heroica. vide Piccol gr. 6. c. 3. De Emin. ntia V. H. lege relege c. cit. lectu consideratq; dignissimum.

FINIS est ad Similitudinem dei ascensio, Piccol. grad 6. c. 15. Keck. syst. Eth. p. 348. can. 10. Cum autem Deus consideretur tripliciter vel (1.) in se; vel (2.) per relationem ad creaturas, ut earum creator; vel (3.) per relationem ad easdem, ut earum director & protector: etiam triplicis hæc V. H. assimilacionis causa existit. de qua vide egregiè differentem Piccol. grad. & c. cit. nec prætereundus Acciajol. in comment. c. 1. libr. 7. p. 562. & seq.

III.
DIVISIO

XI. Species ejus sunt duæ:

Divina & Humana.

Sumimus hanc Divisionem & Subdivisionem ex Keckerm. syst. Eth. p. 345. can. 2.

Illæ aliàs dicitur spiritualis, Keckerm. p. can. d. qualis fuit Fides in Abrahamo; Castitas in Iosepho; Fortitudo in Iosua; Davide; Sansone; Patientia in Iobe; Sapientia in Salomone; Prudentia in Achitophete; Iustitia in Moysè & Salomone; Temperantia in Elia & Iohanne baptista; Liberalitas in Salomo-

in Salomone. Optimum autem exemplum heroicarum divinarum virtutum
nobis præbet Dominus noster IESUS CHRISTUS.

De hac specie hic non.

Hæc est vel Intellectualis, vel Moralis.

illa est in excellenter doctis & sapientibus, præsertim verò disciplina-
rum inventoribus. Sed, ut Piccol. gr. 6. c. 4. demonstrat, non propriè,
sed similitudine tantum hoc nomen Intellectuali competit.

De qua specie nec hic.

Hæc est Virtutum Ethicarum, qualis ad institutum nostrum pertinet.
talis fuit Hercules, Themistocles, Hectoris, Scipionis, Coriolani, Fortitudo;
Ulyssæ Prudentia; Thæcionis Humanitas; Reguli Fides; Scipionis Continentia;
Scævole Constantia; Aristidis, Cætonis Iustitia; Socratis Temperantia; Socrati
& Platonis Sapiencia; Cimonis Liberalitas.

De hæc, quæ dicta superius, sunt intelligenda.

Quæ rursus duplex: Vel enim est

Eminentia Virtutis Perfectæ vel Imperfectæ; Keckerm. syst. Eth.
p. 356. can. 8. Unde tot species Virtutis Heroicæ facimus, quot sunt species
Virtutum cum Imperfectarum, tum Imperfectarum, Piccol. gr. 6. c. 4.
& Gocl. q. Eth. 67. qui Virtutum Heroicarum seu Divinarum (in plu-
rali numero) meminit. Dan. libr. 1. Eth. c. 21. p. 90. b. & 91.
vide sis & Keck. l. cit. can. 9. sed ex Contrariorum Natura argumen-
tate. Sed NB. præsertim in Univerſa Virtute sive potius Iustitia (quia ho-
ei congruit quæ Iustitia) dignitatem heroicam resulgero, Piccol. l. cit.
deinde etiã in Magnanimitate & Fortitudine; non quod sint Magnanimitas &
Fortitudo virtutes absolute heroicæ, ut eleganter Piccol. gr. 6. c. 5. &
ex eo Keckermann. systemat. Eth. pag. 347. sub can. 9.
repetit explicatq.

XII. EXTREMUM vel Excessus, vel Defectus.

Illud est eminentia vitij, per quod homines contra omnem rationis
& voluntatis in natura reliquam regulam horrenda peccant, nec tam ex in-
firmitate vitium admittunt, quam ex natura & consuetudinis immanitate.
Keck. syst. Eth. p. 353. confer Gol. p. 255. Mauric. libr. & c.
Eth. cit. p. 90. & imprimis elegantiss. Piccol. gr. 6. c. 13.

L A T. *Il lux Feritas* Piccol. gr. 6 cc. 2. 3. 13. &c. Goclen. disp. Eth. 13. §. 4. Magir. in comment. c. 1. libr. 7. p. 639. 640. & passim. Acciajol. in comment. cit. libr. 7. passim. Keckerm. l. syst. Eth. cit. & disp. curs. Phil. toties cit. §. 39. ratio hujus nominis apud Piccol. c. pr. cit. sub finem extat, & apud Goclen. disp. cit. §. 16. & apud Gol. p. 255. & apud Acciajol. p. 562. & Dan. libr. 3. Eth. c. 3. p. 315. b. 2. M. M. c. 5. sic: ἐστὶ δὲ ἡ θμερότης ὑπερβαλλούσης κακίας. ὅταν γάρ τινα παντελῶς ἴδωμεν φαῦλον, ἐδ' αὐθραπν φαυλὸν εἶναι, ἀλλὰ θμερον ὡς εἶσιν ἕνα κακίαν θμερότητα. & huc respicit ibid. c. 6. autor hic: εἶτα ἅσπερ καὶ ἐπὶ τῆς θμερότητος ἢς ἐλέγχου κακίας, σοὶ ἐστὶν ἰδῆν ἐν θμερίῳ εἶσαν, ἀλλ' ἐν αὐθραπῶ. ἢ γὰρ θμερότης ὄνομά ἐστι τῇ ὑπερβαλλούσῃ κακία. &c. *Bestialitas* Maurit. ibid. Keckermann. l. syst. Eth. cit. Magir. in c. 1. libr. 7. Eth. p. 640. *Immanitas* Piccol. gr. 6. c. 3. Magir. 638. 640. & passim. Acciajol. p. 562. & passim. Keckermann. disp. curs. Phil. cit. §. cit. Gol. p. 255. *Ferocitas*, hic ibid. *Severitas* Mag. p. 638.

GRÆC. θμερότης 7. Eth. c. 5. 2. M. M. cc. 5. 6. 6. Eudem. c. 1. θμεροδεία, 7. Eth. c. 1. κακία ὑπερ ἀνθρώπων 2. M. M. c. 5. dicitur & hac Feritatis species aliàs ἀπαληθσία (ex Eph. 4. 19. ubi D. Apostolus de Gentibus loquens voce hac utitur) hoc est, Conscientie dedolentia: Sensus enim extinguuntur. Goclen. in comment. Eth. Maurit. libr. 2. c. 6. p. 91. b. & disp. Eth. 13. §. 22. & Dan. libr. 1. Eth. c. supra cit. p. 91. b. ubi & differentiam inter ἀπαληθσίαν καὶ κακίαν ἢ πονηρίαν ἢ μοχθηρίαν vide.

Est duplex:

Vel Absq^{ue} ratione, vel Cum ratione. Piccol. gr. 6. c. 14. Keck. syst. Eth. p. 354. can. 1. & seqq.

Illā est, quæ ex defectiōne seu lesione rationis contingit, Cas. libr. 7. spec. moral. qq. c. 7. p. 492. distinct. 2. q. & vel prorsus nihil, vel saltem aliquid rationis habet. vide 7. Eth. c. 5.

Prorsus nihil rationis habet illorum Feritas, qui phrenesi vel insitiis mentis laborant. &c. Aliquid

Aliquid rationis habet (1.) eas, quæ ex morbo humorumq; depravatione
 oritur: talis est Fura femellarum, quæ Græc. *κίονα καὶ κίτιον*, ut Atticus
 dicitur, de qua vide Alexandr. Aphr. probl. l. 2. q. 73. Paul.
 Aegin. l. 1. c. 1. & Levin. Lerun. l. 1. de occult. nat. c. 5.
 (2.) eas, quæ ex naturali, hoc est, à prima nativitate orta assuetudine existit:
 quæ est vel integrorum populorum, e. g. illorum, qui in sylvis & montibus in-
 star bestiarum oberrant; vel Singulorum; e. g. illorum, qui è societate civili
 præ desperatione se subducunt, instar bestiarum degunt, & vel pilos sibi i-
 ffis evellunt, vel ungues erodunt, atq; adeo corpus proprium terribiliter tra-
 ctant; Keck syft. Eth. l. cit. Pertinent huc fratres in Eremo &c. de
 vita autem Solitaria scripsit inter alios opusculum capitulum 13. D. Lauren-
 tius Justinianus Propatriarcha Venetus lecta jucundum.

Piccol. gr. 6 cc. 13. & 14. tres imprimis Feritatis species po-
 nit (quartam enim quam c. 14. habet, quæ ex Magnitudine vitij oritur et à
 vitio non distinguitur species, sed tantum per magis & minus, quatenus est
 exuperantia vitij, hic specialiter intermittimus) eam (1.) quæ ex morbo,
 (2.) quæ ex assuetudine, (3.) quæ ex nature depravatione oritur. Keck.
 autem (quem nos sequimur) 2 & 3 species conjungit. vide Cas. l. supra cit.
 qui eas itidem in unum caput (passivam scil. Consuetudinem) contrahit.
 Phil. 7. Eth. c. 1. & 6. Eudem. c. 1. tria facit Immanium genera
 Barbaros, *Βαρβαροί*; Melancholicos & Phreneticos, *Ἰδιώται* & *Ἰδιώται*
ἄπειροι; Improbitate insignes, *Ἰδιώται*. ex quibus hæc prio-
 ra referimus ad Feritatem Absq; ratione: posterius ad Feritatem cum ra-
 tione, lege & sic si placet, Giph. in c. 1. libr. 7. Eth. p. 529. lege &
 c. 5. Phil. libr. cit. & Giphau. in id. p. 559. & seq. & c. 5
 libr. cit. Eudem.

Hæc est, quam homines patrant ex eminentia quadam vitiosi habitus
 sine morbo aut barbarie quadam, sive quando nec morbofi sunt, nec in barba-
 ric vivunt. Keck. l. cit. can. 4. Sive, ut alijs, citante eod. sub ca-
 non. 5. definitur, vitium quo mens aversa est ab omni humanitatis sensu,
 atq; adeo quo lumen rationis nimis est obtenebratum, idq; ut Dan. libr. 1
 & c. p. 91. b. vel longa male agendi assuefactione, vel alia quacumq; de
 causa, ita ut talia scelera patrent, quæ sunt rara, adeoq; ad naturam diabolicam
 accedunt. Keck. disp. curs. Phil. cit. § 39. egregia hujus definitio

EXCIP

extat apud Dan. I. jam cit. & Goclen. disp. Ethic. toties cit.
§. 17.

Et hæc Feritas propriè opponitur Virtuti Heroica, vide Keck. syst.
Eth. p. 355. can. 5. lege & de hac egregium Piccol. gr. & c. citt.
& imprimis Jovian. Pontan. libr. de Immanitate. Pertinent
huc

Mille lupi, mistiq; lupis urfiq; leaq;
de quibus Ovid. libr. 14. metamorph. fab. 5. qui nil habent
præter hominis vocabulum, libidine in urfos, voracitate in sues, feroci. in le-
ones degenerantes. vide Erasmi. in 2. de rer. cop. & Pontan. libr.
cit. de Immanit. c. 22. Tali fuit Absolomi Feritas, Phalaridus, Mezen-
eij, Sylla, Neronis, Caligulae, Domitiani, Ducis Albani, Hætonis episcopi Mo-
guntini Cruelitas; estq; hodie eorum, qui cruore inimicorum pascunt ocu-
los, oblectant aspectus supplicij miserorum. vide Bernhard. serm. 8.
in ps. Qui habitat. Sardanapali, Heliogabali Intemperantia, Timonisq;
quem $\mu\sigma\iota\upsilon\theta\omega\tau\epsilon\upsilon$ cognomine dixerunt, Feritas.

Estq; Feritas hæc duplex:

Vel Divina, vel Humana.

Hæcq; vel Intellectualis, vel Moralis. Hæcq; vel Vitij Perfecti, vel Imper-
fecti. vide Keck. syst. Eth. p. 356. can. 8. & qua de speciebus V. H.
suprà diximus.

Quamvis autem Inhumanitatis tot sint species, quot vitia ad singulas vir-
tutes pertinent (Dantur enim Feritatis formæ ad singulas virtutes pertinen-
tes. Piccol. gr. & c. citt. ut & Keck. syst. Eth. p. 356. can. 9.)
tamen ex his infestissima quasi tria sunt Cerberi capita, tresq; fauces conditi-
onis humane voracissima. Piccol. l. cit. Profanitas, Inhumanitas, Tyranni-
ca Impietas. Illa nos à Deo avertit: Ista, quæ & dira conditio, & odium plus
quam serpentinum, nos charitate erga proximum excutit: Hæc pietatem erga
patriam pervertit. de quibus & vide prolixè Pontan. in libr. de Im-
manitat.

Hoc est Ignavia Summa & ineptitudo ad omnem virtutis impetum.
Keck. syst. Eth. p. 353.

VERE

VERECUNDIA

F St Perturbatio in eis naturalis, que ignominiam
 & dedecus ferre videntur, cum aut sunt, aut fue-
 runt, aut futura sunt. Picoel gr. 4. c. 32. Confer Caf. spec.
 moral. qq. libr. 4. c. 9. p. 310. ex 4. Eth. c. 9. 2. Rhet. c. 6.

ἐκ τῆς.

I. Absolutis Virtutibus cum Humanis, ijsq; Perfectis & Imperfectis, tum **DEFI-**
 Divinis, que Heroica, restat ut de Verecundijs, que quidem non est virtus, sed **NITI**
 calcar & stimulus ad omnem virtutem. Plutarch. **I.**

II. Verecundia L. A. T. à verendo dicitur, vide Chytr. in reg. vit. **Ετυμο-**
 mibi p. 255. **λογία.**

III. Estq; ἡμῶν μὲν. Namq; accipitur
 Vel pro actu erubescendi, & est vel motus seu perturbatio animi circa **Ομοθυ-**
 mala, que videntur inferre insaniam, ut libr. 2. Rhet. Vel metus ipsius **μία.**
 dedecoris seu infamie, ut 4. Eth. c. 9.

Vel pro dispositione naturali ad actum istum insistentem hominem: &
 est vel Communiciter metus dedecoris sive proprii sive alieni &c. (vide &
 p. 314.) vel Proprie metus dedecoris sui. Caf. spec. moral. qq. libr.
 4. c. 9. p. 311. & seq.

IV. Dicitur aliàs Pudor. Differt tamen Verecundia à Pudore, proprie-
 tatem si spectemus: Namq; (1.) Verecundia est ingenuitatis & modestiæ, Pudor
 est animi sibi ob scelus perpetratum male conscij. Donatus. Sive Pudor est
 rei turpiter actæ: Verecundia etiã recte facti: Sed illa differentia vera non est,
 ut demonstrat Calepin. (2.) Verecundia, αἰδώς, est affectus metusq; qui
 ante peccatum existit, hominesq; à peccando absterres: Pudor, αἰσχύνη,
 est ille affectus metusq; qui post admissum peccatum existit, ubi sui errati ali-
 quem adeò pudet, ut doleat se peccasse. Mag. p. 414. Giph. p. 326.
 (3.) Deinde & pudor non curat quid quomodo agatur, nam est post factum;
 Verecundia autem hoc inprimis curat, ut omnia decenter & apte fiant, quia
 est an-

Ess

est an-

est ante factum. vide Francisc. Patrio. libr. 7. de regn. cap. de
verecundia. (4.) Porro Pudor & Verecundia ut effectum & causa diffi-
runt: Namq; Pudor statuitur Verecundia pristinus effectus à Dan. lib.
3. Eth. c. 4. p. 326.

GRÆC. dicitur αἰδώς, 4. Eth. c. 9. 1. M. M. c. 30. αἰδώς ἢ
αἰσχρῆς Licet à quibusdam statuatur discrimen inter αἰδῶν ἢ αἰσχρῆς nos
tamen cum promiscuam horum videamus usum, ἀπολόγημα hoc muni-
mus.

GERM. Scham / Schamhaftigkeit.

V. Descriptiones aliquot ejus colliges, Dn. Lector, ex Ambros. Bern-
hard. alijsq; patribus. & Philosophorum scriptis: aliquos
collegit Magir. in comment. c. 9. libr. 4. Eth. statim in princi-
pio. egregiam & ejus lecturq; dignam tradit Chytr. in reg. vit. mibi
p. 254. descriptionem. Nos definitione data contentis, speciales ejus infra
sub singulis speciebus dabimus definitiones. Interim hæc ex Phil. nota: Defini-
tur namq; in 1. M. M. c. 30. & 3 Eudem. c. 7. μεσότης ἀναι-
σχρωπίας καὶ κατὰ πλῆξείως. ex M. M. c. cit. describit τὴν αἰδή-
μονα μέσον τῶ ἀναισχρῆτος ἢ κατὰ πεπληγημένης, h. e. μὴ ἐν παντί
καὶ εἰς πάντα; λέγονται καὶ πρῶτον ἂ ἐτυχον, μὴ πάντα ἢ πάντας
εὐλαβεῖσθαι καὶ πρῶτον καὶ εἰπῶν, ἀλλὰ καὶ ὀρθὸν λόγον λέγοντα,
πρῶτον καὶ εὐλαβεῖσθαι.

DEFI-
NITIO-
NIS

I.
GENUS.

VI. GENUS Definitionis alij aliud statuunt: Negativè ex c. 9. lib.
4. Eth. negando quod sit Virtus perfecta, ut Keck. syst. Eth p. 310.
licet sit ὡς τις ἀρετῆ, Eth. c. cit. procedimus sic:

1. Verecundia est affectus, qui subito ortus statim evanescit, 2. Eth.
c. 7. 4. cor. c. 9. 1. M. M. c. 7. 2. Eudem. cc. 1. 2. Virtus
perfecta est habitus longo usu acquisitus & firmiter in animum impressus
2. Eth. cc. 5. 6. 1. M. M. c. 4.

2. Omnis virtus est animi qualitas: Verecundia autem est corporis qua-
litas, Magir. qua corpus afficit, Giphon. p. 326. utpote qua sit cum
motione corporis, dum est affectus appetitus sensitivi, qui est affixus organo
corporeo, fitq; cum motu aliquo & mutatione corporis. Acciajol. pag.

334. & seq.

334. & seq. lege & Giphan. hic elegantiss. Phil. 4. Eth. c. 9 sic:
ἡλικία δὲ φαίνεται πρὸς ἕνα ἀμφοτέρω (αἰδῶς sc. ἢ φόβου)
ἢ πρὸ δόξαι πάθος μάλλον ἢ ἕξως εἶναι.

3. Virtus Moralis cadit in omnem aetatem hominis, & laudatur in om-
nibus cuiuscunq; sine aetatis & conditionis. Verecundia autem praecipue
laudatur in adolescentibus, utpote qui, cum perturbationibus agitantur, vere-
cundia prohibentur a delinquendo, Acciajol. p. cit. αἰδέμεθα γὰρ δὲν
ἔσθ' ἡλικίαιτες αἰδήμονας εἶναι, ἀλλὰ τῷ παιδί τῶντας, πλὴν ἀμαρ-
τανῶν, ἕως τῆς αἰδῶς πικρῶναι. 4. Eth. c. cit. inq; quibus est
naturalis illecebra ad virtutem, qui namq; ob peccatum admissum dolet, is
honestum amat & παῖσι δὲ ἡλικία τὸ πάθος ἀρμόζει, ἀλλὰ τῇ νεο.

4. Eth. c. 9. unde Cato Senior ad juvenem rubore suffusum dixit:
Θάρρην τοῖς τὸ ἐστ' ἀγεῖν τὸ χεῖμα. Conside hic color est Virtutis.
Sed NB. donec per aetatis progressum accedunt majores & plures illecebrae
aut etiam cause principales virtutis, nempe praecepta & usus, &c. vide
Keckermann. systemat. Eth. p. 311. cann. 1. 2. in Senibus,
quia habent magis sedatos affectus & vigent magis ratio & peritia rerum
agendarum: nec cum delinquant eam se emendandi expectationem vel spe-
ciem praebent, quam juvenes, Acciajol. pag. 335. non lauda-
tur: quia senes nil debent admittere, cuius eos pudeat. Phil. 4
Eth. sic: ἡ ἐπαινεῖται τῶν μὲν νέων ἔσθ' αἰδήμονας προσβύταρον δὲ
ἔδειξ' ἂν ἐπαινεῖσθαι, ἐπὶ αἰχμητοῖς. ἔθεν γὰρ αἰδέμεθα δὲν αὐτῶν
πράττειν, ἐφ' οἷς ἐστὶν αἰχμή. lege Piccol gr. 4. c. 32. Giphan.
p. 327. lectu dignissimos. quibus adde Keckermann. curs. Phil.
disp. 27. probl. 2.

4. Omnis virtus Moralis decet virum bonum, Pudor non, utpote qui
propter malas existit actiones. ἔδει γὰρ Πεικῶς ἐστὶν ἡ αἰχμή, ἕταρ
γίνεται Παι τοῖς Φάουλαις. ἔδει γὰρ πρᾶξιον τὸ τιναῖα 4. Eth.

• OBST. Actiones turpes & male sunt duplices, quaedam tales revera,
neg. ἀλήθειαν αἰχμη. 4. Eth. (re & natura, Giph. p. 327. secundum
veritatem, Acciajol. p. 335. ex veritate, Riccobon. pag. 598.)
ut, furtum, latrocinium, &c. quaedam opinione neg. ἀλήθειαν αἰχμη. 4. Eth.

E e e 2

(Secundum

(Secundum opinionem, Acciajol. 1. d. ex opinione, Riccobon.
1. cit. opinione & infituro, Giphan. p. cit. lege, opinione, more &
consuetudine Id. p. seq.) ut, cantare in foro, hac aut illa veste uti contra
humanitatem & consuetudinem civilem, in more, gestu, oratione peccare &c.
Giphan. propter quarum posteriores virum bonum possit pudere, si per im-
prudenciam eas admisit, sufficit namq; ut caveat ab illis, quae secundum ve-
ritatem sunt improba, & secundum ea non erubescat. R. Phil. ἐξ ἑνὸς ἀπο-
φάσεων, 4. Eth. Virum bonum prudentemq; neutrum admittere. Sed si
forte per imprudenciam quid committat, id carere culpa, nec esse peccatum.
Ideoq; neq; pudorem, ut pote qui in peccatis sponte admittitur, ibi locum ha-
bere. τὸ δὲ ἕτερος ἐχθρὸς ὡς ἐὶν καὶ ἀξίως πὶ τῶν τοῦτων (αἰσχροῦ) αἰ-
σχρῶν, καὶ ἀπὸ τῆς αἰσχύνης ἴσχυον ἐν αὐτῷ ἀποπνύ. Ἰνὶ τοῖς ἐκείνοις
ὅδ' ἡ αἰσχύνη. ἐκὼν δὲ ὁ ἴσχυον ἐξ ἀποπνύ καὶ ἀξίως πὶ Φαῦλα. lege o-
gregie hic differentem Piccol. gr. 4. c. 32. cui & adde Acciajol.
p. 336. Atamen Magnanimo competit Verecundia Eth. 4. c. 3. Ergone
viro probol R. Caf. p. 314.

5. Virtus per se & absolutè est laudabilis, 1. Eth. cc. 12. 13. 1.
M. M. c. 6. Verecundia autem est laudabilis tantum ex hypothese, ἡ αἰ-
σχρὸς ἐξ ἀποπνύσης ἴσχυον. 4. Eth. quatenus se. est quedam
penitenti: ob admissum peccatum.

Sed Phil. libr. 3. Eth. c. 8. Verecundiam Virtutem appellat.
R. Piccol. gr. 4. c. 32. vide & c. 31.

Sed Impudentia est improba, Verecundia (ex Contrariorum natura,
quorum eadem est ratio, Giph. p. 329) est res proba. N. περὲν αἰσχύ.
Quia inter timorem & Audaciam est alterum est improbum, non sequitur ut
alterum sit probum. Quare vir probus neutrum debet habere, neq; Impu-
dentiam, neq; Verecundiam, quae supponit delictum, quod non in viro probol
est praesupponendum. Acciajol. p. 336. vide & Giphan. pag. cit.
ἐὶ δὲ ἡ ἀναίσχυρτία Φαῦλον, καὶ τὸ μὴ αἰσχύνη πὶ αἰσχροῦ καὶ ἀ-
ποπνύ, ἐξ ἑνὸς μᾶλλον τὸ μᾶλλον καὶ ἀποπνύ αἰσχροῦ ἴσχυον. 4.
Eth.

ERGO Vel πῆδος Phil. πῆδες ὅδ' μᾶλλον εἰσχυον, ἡ ἐξ 1. 4. Eth.
c. 9. hoc est, Perturbatio, Giphan. p. 325. Vel Affectio Piccol. gr.

4. C. 31.

Ar. c. 31. Affectus. Magir. p. 415. Riccobon. p. 597. Mauric.
libr. 2. Eth. c. 16. §. 19. aliq; passim. vel Semivirtus. Piccol.
gr. 4. c. 32. vel Virtus Imperfecta. Keckermann. disput. curs.
Phil. 27. probl. 1. vel Semen Virtutis, usq; ad virtutem, Piccol. I.
cit. adjuvans principium virtutum, Giph. I. cit. Virtutis cognatum.
Id. p. 329. χρῶμα τῆς δεξιῆς, hoc est, tinctura virtutis Diogen.
est; est namq; perinde.

VII. OBIECTUM est vel INTERNUM vel EXTER-
NUM.

ILLUD est appetitus irascendi, qui honoris est custos. vide Piccol.
gr. 4. c. 32. sub finem. Keckermann. curs. Phil. disput. 27.
probl. 1.

HOC sunt πράξεις καὶ λόγοι, I. M. M. c. 30. hoc est, & facta &
sermones. Non solum enim in factis, sed etiam in ipsis sermonibus spectatur
Verecundia, ut Ambros. de offic. lib. 1. c. 19. Phil. 4. Eth. c. 9.
sic: δοποτελείται δὲ τὸ πρὸς τὴν δεινὰ φόβῳ παρεπιλησιῶν, ex quibus
quædam dictionum & factorum, circa quæ Verecundia legitime versabitur,
patet.

De modo Verecundia ex I. M. M. c. 30. hac nota: ἡ δὲ αἰδώς καὶ
ὁ αἰδέμενος μεσότης τῶν (ἀναισχύντων καὶ κατεπεπληγημένων)
ἐστὶν ἅπαντα καὶ πάντως, ὡς ὁ ἀναισχύντος, καὶ ἐρεῖ καὶ πράξει.
ἔστι, ὡς ὁ κατεπεπληγῆς, ἐν παντί καὶ πάντως εὐλαβήσεται, ἀλλὰ
πράξει καὶ ἐρεῖ ἐν οἷς δὲ, καὶ ἂν δὲ, καὶ ὅτε δὲ. Plura consulto non ad-
dimus, cum enim verè non sit virtus, aliò pertinet, ut Giph. pag. 327.
sua cuiq; ergo iudex esto ratio. Quid quod & ea Modestie accensetur?
Namq; ἡ αἰδώς εἰς σωφροσύνην συμβάλλεται. 3. Eudem. cap. 7.
Si autem in specie descriptiones modi huius desideras, Ambros. l. cit. &
de virginit. Hieron. ad Pammach. aliosq; Patres consule.
Imò plena huius doctrina sunt Philosophorum, Oratorum, Historicorum scripta
& δοποφύλακα. Inprimis c. 6. l. 2. Rhet. lege.

VIII. FINIS, ut & omnis Virtutis est τὸ καλόν.

IX. Species ejus duæ sunt:

Ecce 3

II.
OBIE-
CTUM.

III.
FINIS.

IV.
DIVE-
SIO.

Alteris, quæ est ante peccatum & dedecus: Altera, quæ post peccatum.
Keck. syst. Eth. libr. 3. p. 310. Mag. p. 414. & seq.

Ulla est in tua infamia sive dedecoris mixtus cum expresso amore honesti,
ijdem, quæ proprie dicitur Verecundia, Magir. p. 415. de qua intelli-
gendum illud Hesiodi:

ὁν δόλοισι τοῖς ἀπαθείς ἐπὶ τοῦ νόμου τὴν καὶ ἀνδρῶν.

Hæc est dolor ob admissum peccatum. ijdem. & definitur à Phil. 4.

Eth. c. 9. φῶς τῆς ἐδωξίας, testibus Keck. l. d. Gol. p. 182.

ab eod. 2. Rhet. c. supra cit. λῦπη τις καὶ πρᾶξι πρὸς τὰ ἐς ἀ-
δωξίαν, &c. definitur.

X. Sedes VERecundia sunt facies & genæ, idq; sic:

Pudor Verecundiaq; quæ ex metu infamiae & amore honesti constant, si-
mulq; hos duos affectus agentes sustinent, valde commovent (duo enim agentia
fortiora uno) cor: & cor spiritus: spiritus impellunt sanguinem in venis. San-
guis commotus attenuatur & fertur sursum, & quidem versus eam partem,
quæ maxima copia spirituum irruit, ad instrumenta sensuum, Visus, Audi-
tus, Olfactus, Gustus, (& sic fit motus à corde ad partes extrinsecas, quasi
à centro ad circumferentiam in Verecundia) quæ sunt in facie humana, &
quidem ad genas, ubi sanguis & calor sanguinis magis apparet, quia circa la-
tera buccarum sive genas sunt densiores ac molliores muscoli. eleganter, licet
insufficienter, de pudore Seneca: Bonum in adulescente signum est, cum illi
ex alio rubor suffunditur: magis in juvenibus apparet, quibus & plus caloris
est, & tenera frons: &c. Tu bene lector lege Keckermanni. systemat.
Eth. p. 312. can. 3. ejusq; ἐξήγησις. & disput. curs. Phil. cit.
probl. 3. vide & Acciajol. p. 335. Riccobon. p. 597. Cas.
spec. moral. qq. p. 312. Contrarium fit in vitiosis hominibus, ubi cor
& temperamentum non rectè est compositum, atq; ad eò ubi metus tantùm ad-
est ex male factis, nec simul amor honestatis, ibi motus fit à partibus externis
ad internas sanguine versus cor recedentes, non secus ac in civitatibus, quæ cum
oppugnantur, ad illam partem magis concurrunt defensores, ubi magis peri-
culum imminet: unde malitiose nature non tam erubescunt, quam expalle-
scunt ad infamiam & turpitudinis metum. vide eosd. & hinc intelligitur
Cato, qui dicebat se malle rubentes, quam pallantes juvenes. Rubor enim
probata, pallor vitiosa indolis index est.

XI. EX-

x1. EXTREMUM duplex est: vel Excessus, vel Defectus.

Illud GRÆC. κατὰ πλεονεξίαν, I. M. M. c. 30. sive δυσωπία, LAT. super, Magir. p. 415. Chytr. in reg. vit. ubi pag. 258. Ursin. in explicat. catechet. p. 805. animi super, Keckerm. syst. Eth. p. 313. obstupescatio, Scap. Gol. p. 182. animi Magir. Gol. II. citt. mentis Scap. confestimatio. pudor rusticus, Keckerm. Ursin. ex Cic. pudor immodicus Dan. libr. 3. Eth. p. 326. Goel. disp. Eth. 12. §. 13. perversus, Ursin. vitiosus, Goel. l. d. Pavor Caf. p. 311. dicitur, estq; vitium, quo etiam nos eorum pudet, que per se honesta & laudabilia sunt, sic ut ea vel non conemur, vel meticolose agamus, vel ea non recusamus, que recusare debebamus. Keckerm. Mag. Gol. II. citt. I. M. M. c. 30. ὁ κατὰ πλεονεξίαν περιγράφεται describitur ὁ ἐναντίος τέρτος (τῷ ἀναίχων τῷ) ὁ πέντε καὶ πάντως ἐυλαβή- μω καὶ περὶ αἰσῶν καὶ ἐπιπέδων, 3. Eudem. c. 7. sic: ὁ πάντως φρονί- ζων δόξης ὁμοίως, κατὰ πλεονεξίαν.

Vide sis elegantissimum Plutarchi περὶ τῆς δυσωπίας libell.

Hoc GRÆC. ἀναίδεια, ἀναίχωνία, 4. Eth. c. 9. I. M. M. c. 30. LAT. Impudentia, Chytr. in reg. vit. ubi p. 257. Ursin. Caf. Gol. II. dd. Keckermann. systemat. Eth. p. 314. Inverecundia, Senec. Dan. libr. 3. Eth. p. 325. b. Ursin. Mauric. II. dd. dicitur, estq; vitium, quo nullam infamiam aut dedecus metui- mus in diis & factis nostris, Keckermann. Magir. Gol. II. dd. sive Turpitudinis vel nullus, vel habes obrususq; sensus, Mauric. Dan. II. citt. I. M. M. c. 30. ὁ ἀναίχων περιγράφεται describitur ὁ ἐν παντί καὶ ἐπὶ πάντως λέγων καὶ περὶ πάντων ἀέτιον, 3. Eudem. c. 7. sic: ὁ μηδὲμίως φρονί- ζων δόξης, ἀναίχων.

Vide hic egregium Magir.

De Verecundia plura si lecturis, Thomam in 2. 2. quaest. 144. Anselm. in libr. de similitud. cc. 112. 113. consule.

F I N I S.

ET HACTENUS, TIBI
TRINUNE OMNIPOTENS DEUS
PATER, FILI ET SPIRITUS SANCTE, LAUS HO-
NOR ET VIRTUS, VIRTUTES MORALES PER-
FECTAS, IMPERFECTAS, PERFE-
CTISSIMAM

expedivimus:

restant

VIRTUTES INTELLECTUALES,

restat

AMICITIA,

restat

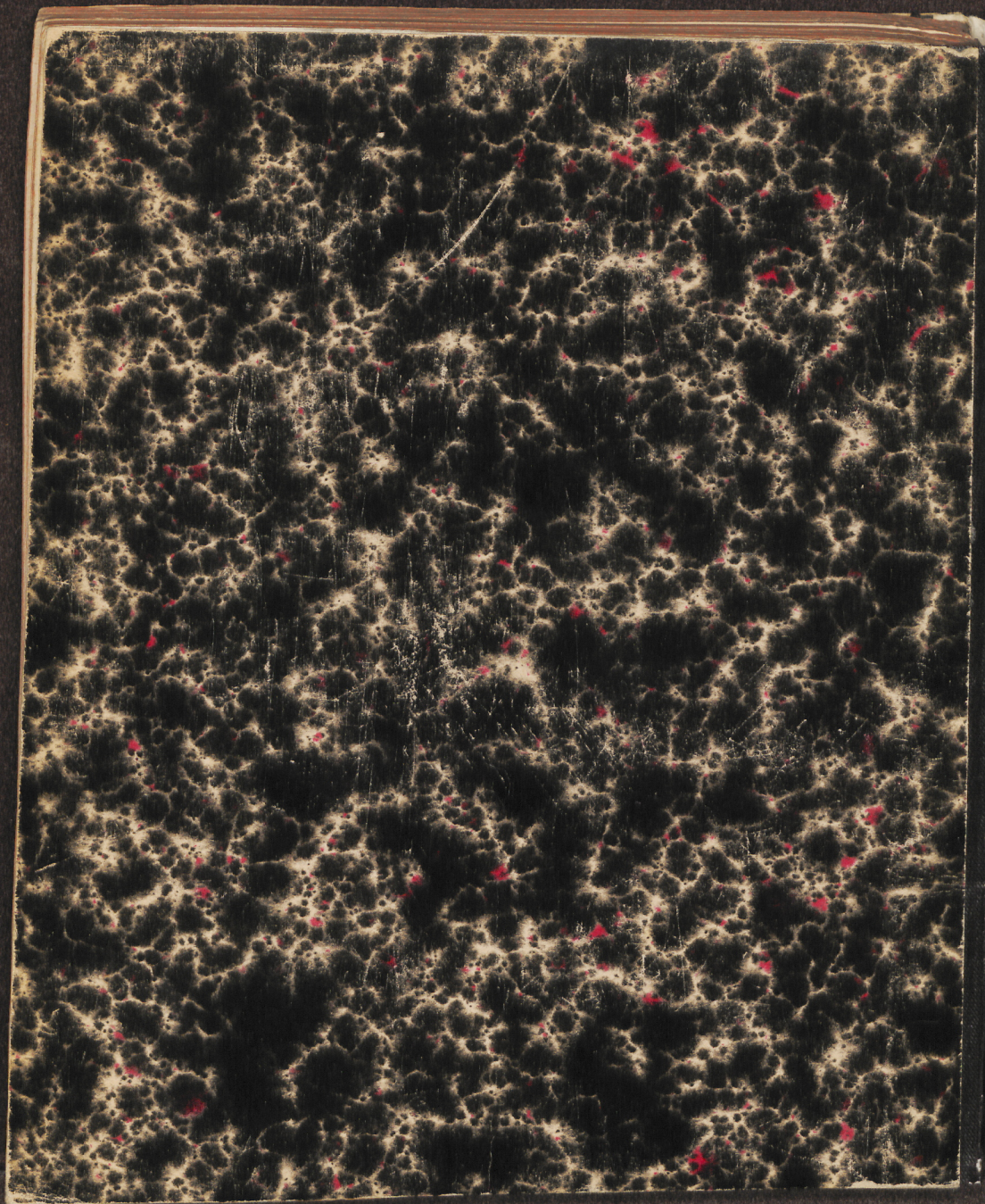
VOLUPTAS ET BEATITUDO
THEORETICA,

DE quibus

&

Te duce & auspice
SANCTA TRIAS, DEUS UNE
IN VERO NUMINE,
posthac differendum.

334. & seq. lege & Giphhan. hic elegantis. F
σωματικὰ δὲ φαίνεται πως εἶναι ἀμφοτέρω
ἐπεὶ δοκεῖ πάθος μάλλον ἢ ἕως εἶναι.

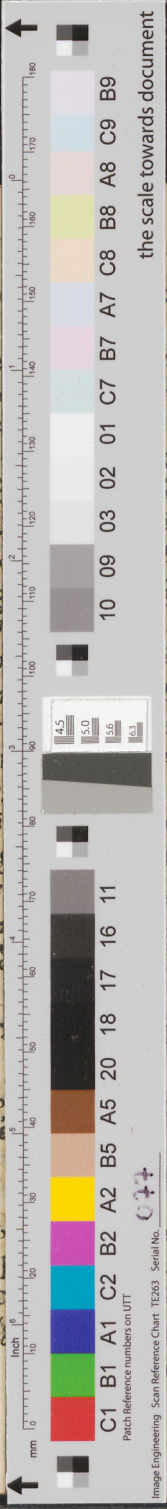
3. Virtus Moralis cadit in omnem aetatem be
nibus cuiuscunq; sine aetate & conditione. Ver
liu datur in adolescentibus, utpote qui, cum perturba
cundia prohibentur à delinquendo, Acciajol. p.
ἄνθρωποι καὶ τὸν αἰδῆμονας εἶναι, ἀλλὰ τὸ πάθος
πῶς, ἴσως τῆς αἰδῆς πικρῶς.

4. Eth. c. 9. unde Cato Senior ad juvenem
Θάρρην τοῦτο ἐστὶν ἀρετῆς τὸ χεῖρον. Confide h
Sed NB. donec per aetatis progressum accedunt major
aut etiam cause principales virtutis, nempe praec
Keckermann. systemat. Eth. p. 311. ca
quia habent magis sedatos affectus & vigent magis r
agendarum: nec cum delinquunt eam se emendandi
ciem praebent, quam juvenes, Acciajol. spa
tur: quia senes nil debens admittere, cuius e
Eth. sic: ἡ ἐπαινεῖται τῶν μὲν νέων ἄνθρωποι αἰδῆμον
ἔδεις ἂν ἐπαινεσθῶν, ἐπὶ αἰχμητῶν. ἄλλοι δὲ
πρῶτον, ἐφ' οἷς ἐστὶν αἰχμητῶν. lege Piccol gr.
p. 327. λέγει dignissimos. quibus adde Keckerm
disp. 27. probl. 2.

4. Omnis virtus Moralis decet virum bonum,
propter malas existit actiones. ἔδει δὲ Πλατωνῆς
γίγνεται ἵνα τοῖς Φαύλοις. ἔδει δὲ πρῶτον τῶν

OBST. Actiones turpes & male sunt duplices,
κατ' ἀλήθειαν αἰχμητῶν 4. Eth. (re & natura, Gi
veritatem, Acciajol. p. 335 ex veritate, Ricc
ne, sicutum, latro, iniuriam, &c. quaedam opinione κατὰ δόξαν

Ecc 2

the scale towards document

077

Image Engineering - Scan Reference Chart - TE263 Serial No.

9. sic:
φύσος)
ut in o-
τακίμω
r, vere-
πὸ δὲ
εἰμαρ-
bus est
olet, is
ἢ νέε.
dicit:
vicitis.
lecebra
r. vido
nibus,
verum
el spe-
lauda-
il. 4
ov δὲ
ἀντὶ
han.
Phil.
te qui
εἶπα
verta,
ndant
98.)
Eth.
1.1.1.1